

UDKAST JUNI 2010

BYLIVSSTRATEGI

SUNDHOLMSKVARTERETS
OMRÅDELØFT 2010-2015

Blomstrende kvarter med byliv, aktiviteter, lys og grønne oaser

Kære alle

Det er en fornøjelse at præsentere Sundholmskvarterets bylivsstrategi. Det er en indbydelse til beboere og samarbejdspartnere om at være med til at løfte vores kvarter til glæde for dem, som bor og arbejder i kvarteret og for fremtidige beboere og aktive.

Planen udpeger områder i kvarteret, hvor vi sammen med beboerne og kommunen vil arbejde på at skabe konkrete projekter. Vi lægger stor vægt på det lokale engagement og tilpasningen til lokalområdet.

Med bylivsstrategien ønsker vi at skabe et godt kvarter, hvor folk har lyst til at mødes omkring aktiviteter og slappe af i grønne indbydende områder. Vi har lagt vægt på projekter, der skaber mest glæde for beboerne og fremhæver kvarteret som et attraktivt og spændende kvarter i København.

Kvarteret ligger centralt i København, og vi vil gerne bidrage til udviklingen af gode forbindelser til Amagerbrogade, Ørestad Nord og Islands Brygge. Vi vil med bylivsstrategien gerne åbne Sundholmskvarteret med Sundholm som naturligt centrum. Derfor skal det være lettere og tryggere at krydse Sundholmsvej, der skal være flere grønne oaser med aktivitet og livet fra Amagerbrogade skal længere ind i kvarteret.

Lys og belysning kan skabe stemninger og udfordrer vores nysgerrighed. Lys kan være kunst og bidrage til tryghed. Lys er et vigtigt tema i vores bylivsstrategi.

I kvarteret er der mange spændende steder, som vi gerne vil dele med hinanden og folk udenfor kvarteret. Engang var vi en landsby ved sundet i dag er vi en del af storbyen.

Vi har lagt vægt på at være realistiske og lave en ambitiøs plan, som kan gennemføres indenfor områdeløftets levetid. Vi kan ikke favne alle de gode ideer og ønsker, men planen åbner mulighed for at en række gode projekter kan realiseres, hvis samarbejdspartnere og aktive beboere tager initiativ hertil. Tak til de mange beboere, embedsmænd og samarbejdspartnere, som har bidraget med ideer, arbejdet for at kvalificere dem og lagt mange timer i denne bylivsstrategi

Per Hanson, formand for Områdeløfts styregruppe

Forord

Sundholmskvarteret

- et godt sted at være for mennesker

København er af Monocle udråbt som årets bedste by at leve i, som den grønne-
ste by i Europa af Siemens og som byen
med det mest lykkelige folk af Der Spie-
gel. Desuden er København netop - og
endnu engang - kåret som verdens bedste
cykelby af verdens største onlinemagasin
Tree Hugger. Vi har havnebad, design og
arkitektur, grønne områder, hippe cafeer,
mange cykelstier, opholdssteder og gode
oplevelser i byen. Vi har en høj livskvalitet
- men det kan blive endnu bedre..

Med bylivsstrategien for Sundholmskvar-
teret kommer København et skridt nær-
mere at opfylde visionen om en by for
alle.

For mig er det særligt opløftende at læse
om de tiltag, der styrker klimaindsatsen,
fodgængere og cyklister og som bringer
borgerne tættere på hinanden.

Ved at lave to gode forbindelser på tværs af kvarteret bliver det let at cykle fra Vesterbro til Amager Strandpark, og det bliver let for de gående at bevæge sig mellem Amager Fælled, Ørestad Nord og Amagerbrogade. Det vil styrke kvarteret og bringe københavnernes tættere på hinanden.

En trafikdæmpning af Sundholmsvej vil også fremme brugen af kollektiv trafik. Sammen med de øvrige indsatser vil Sundholmskvarteret gøre det lettere at træffe et miljøbevidst trafikvalg.

Kvarteret har med Sundholm og Telemarksgade to store sociale udfordringer. Ved at insistere på at inddrage den boligsociale helhedsplan, lokale borgere og kommunale institutioner kan der skabes nye netværk og gode naborelationer. Dermed styrkes de lokale kræfter og den enkelte borger.

Men det er ikke kun de store projekter, som er vigtige. De små tiltag med træer, lommeparker og byha-
ver er centrale initiativer, som jeg hilser velkommen.

Endelig ser jeg frem til at ny gadebelysning og nænsom belysning af huse og gavle både kan fremme trygheden og nedbringe byens energiforbrug.

Med denne bylivsstrategi får I og resten af København en mere fredelig, grønnere og sjovere bydel.

Bo Asmus Kjeldgaard, Teknik- og Miljøborgmester

Indhold

FORORD

ved Teknik- og Miljøborgmester Bo Asmus Keldgård og Styregruppeformand Per Hanson

1. INDLEDNING

Sundholmskvarterets kvarterplan og vision

indsatsområder og forventninger til byliv

Stjerner og stjerneskår

forventninger og visioner

2. FUNDAMENTET

Fysisk placering

kvarteret og de omkringliggende faciliteter

Bymæssige sammenhænge

beskrivelse af kvarteret i forhold til de omkringliggende kvarter

3. KVARTERET

Kvarterets kendetegn og udfordringer

kvarterets egenart og særlige steder

Kvarterets områder

de forskellige områders særkende og karakter af byliv

Aktivitets- og mødesteder

karakter, problemstilling, muligheder og potentiale

4. MÅLSÆTNING

Det bæredygtige perspektiv

sammenhængen imellem byliv og den sociale, økonomiske og miljømæssige bæredygtighed

Mennesker mødes

tryghed, større mangfoldighed, gode opholdsteder

Tilgængelighed

de tilstødende kvarterer, bløde trafikkanter, overgangszoner

Aktiviteter

kreativitet, leg, bevægelse, handel

Træer og kunst

grønne oaser, grønne gader, byhaver og byøkologi. Grønne træk. Godt inventar og det skæve

Identitets og sammenhæng

kvarterets historier og identitet og sammenhæng imellem kvarterets områder

5. PRIORITERING

Strategi og prioritering

fra 31 projekter til 14 tiltag

4 niveauer for tiltag

udvalgte, i andet regi, på tværs og potentielle tiltag

6. DE ENKELTE TILTAG

Udvalgte

besluttede tiltag med projektbeskrivelser, skitser, illustrationer, referencer

I andet regi

selvstændige projekter som områdeløftet vil støtte

På tværs

temaprojekter med nedslag i hele kvarteret

Potentielle

projekter som har potentiale for realisering

7. EVALUERING

Bylivsregnskab - før og efter tiltag

8. PROCESSEN

Borgerdialog og arbejdsprocessen

9. REALISERING

Økonomisk ramme

Indledning

1

Indledning

I Sundholmskvarteret summer det af liv, både blandt mennesker og dyr! I de små lommeparker kaster solen blink i vandet, i trækrone og buske finder dyr og fugle husly. Børnene leger, de unge hænger ud og de voksne ta'r en snak - når de da ikke lige træner i lege-landet for voksne. Rundt omkring er nye gallerier og caféer dukket op og atmosfæren er en lun blanding af storby og Sundby. I vores kvarter er der gang i hjulene og byen lever!

.....

På Sundholm går en familie søndagstur. De har taget naboen under armen og er nu på vej til det ugentlige folkekøkken på den lokale skole. Under vejledning fra kvarterets kunstnere har børn og voksne skabt små mesterværker der taler både til øjet og sjælen; ét sted har de hjemløse bygget en kyssebænk til de unge. Et andet sted har lyskunst erstattet en mørk og skummel krog. I vores kvarter føler alle sig som en ressource og alle har noget at komme med!

citater:

Sundholmskvarterets vision,

Kvarterplan 2008 - 2014, Sundholmskvarterets Områdeløft

Kvarterplanen i Sundholmskvarterets Områdeløft har 9 indsatsområder

Et kvarter med brede skuldre

Sundholm

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

DET SYNLIGE KVARTER

Idræt, bevægelse og fritid

Natur og miljø

Byrum og trafik

Ervherv, handel og uddannelse

Bolig og byfornyelse

Alle 9 indsatsområder vil bidrage til at styrke bylivet, og der er brug for at tænke på tværs af de enkelte områder.

Sundholmskvarterets bylivsstrategi har opsat 5 mål, som skal styrke bylivet i kvarteret, og hvert af de 5 mål breder sig henover kvarterplanens 9 indsatsområder i forskellig grad.

De 5 mål for mere byliv i Sundholmskvarteret:

- at skabe gode rum hvor mennesker mødes
- at styrke tilgængeligheden
- at skabe rum for aktiviteter
- at styrke beplantning, træer og kunst i byrummene
- at styrke kvarterets identitet og sammenhæng

”Kvartrets grønne oaser gi’r lyst til bevægelse og aktivitet! Vi bliver lidt længere ude i byrummet, for det er så indbydende at slå sig ned her. Vi er tæt på både City, fælled og strand, og bevæger os til og fra langs gode og trygge ruter. Nye grønne stier binder kvarteret sammen på tværs, så det er nemt at mødes med hinanden og styrke de sociale relationer.”

citat:

Sundholmskvarterets visioner for byrum,
Kvarterplan 2008 - 2014, Sundholmskvarterets Områdeløft

Indledning

Stjerner og stjernesvær

Byliv handler om mennesker, der har lyst til at bruge byens rum.

Mennesker, der har lyst til at opholde sig, bevæge sig og lege. Mennesker, som er på vej; på vej til arbejde, på vej i skole eller på vej ud at handle.

Menneskers lyst til at bruge byens rum handler om gode byrum. Det er pladser, der tilbyder aktiviteter; en god solkrog i byens oase, en sikker overgang på en befærdet vej for cykelstien på vej til stranden. Men menneskers lyst og velvære afhænger også af kvaliteter og stedets karakter; at der er grønt; at det er trygt. Lyst og velvære handler om oplevelser; at der er dejligt, smukt, at blive positivt overrasket og trække på smilebåndet over en sjov oplevelse på vejen til metroen.

I Sundholmskvarteret er vi i gang med at skabe gode og nytænkende byrum, som rammen om kvarterets byliv.

Der er allerede spændende projekter i gang omkring Madskolen på Amager Fælled Skole, hvor planerne for skolegården indeholder nytænkende visioner for pædagogik, bevægelse og indlæring i samspil med kunst. Skolegården bliver åben for hele kvarteret som en bypark efter skoletid. Og Madskolen vil holde åbne arrangementer for København og kvarteret.

I den sydlige del af Sundholm er "Fabrikken for Kunst og Design" i gang med en stor klimarenovering. På en stor plads foran Fabrikken vil kunstnere arbejde i deres udendørs værksted imens børn spiller bold. Om søndagen er der skramlekunst-koncert på pladsen for børn og forældre. Ved siden af pladsen nusser nye og gamle beboere i deres pixihaver.

Kvarterets nedslidte boldbure ombygges til multiaktivitetspladser for nye spil, nye udfordringer og sport og bevægelse for både børn og voksne. I weekenden opstilles et kunsthåndværker marked på pladsen, og der dufter af krydret mad fra madboderne.

Kvarteret ligger centralt på Amager og centralt i København. Her er ikke langt ind til Københavns gamle bykerne, og vil man handle er Amagerbrogade byens længste strøggade.

Kvarteret ligger midt imellem 2 store rekreative områder; Amager Fælled og Amager Strandpark. Kvarteret er nabo til Kvarterhuset i Holmbladskvarteret og Prismen; Musiktorvet og Børnekulturhuset på Øresundsvej, Universitetet og DR-byen. Så bor man i kvarteret; er der ikke langt til noget.

Vi ønsker os at Sundholmskvarteret bliver bindeleddet til alle Amagers attraktioner, ved at etablere gode forbindelser for byens bløde trafikanter på tværs i kvarteret.

Gode forbindelser vil gavne kvarteret, men vil også betyde at københavnere kommer på cykel igennem vores kvarter. Det vil synliggøre vores kvarter for københavnere på cykel eller til fods og forhåbentlig vil de få lyst til at besøge Madskolen, Sundholm, Fabrikken for Kunst og Design eller få øje på de nye multipladser, streetart og lyskunst.

Sundholmskvarteret skal være byens bedste sted at bo, summende af aktiviteter og gadeliv og vi har i bylivsstrategien store visioner for Sundholmskvarteret.

Vi ønsker os lys i byens vintermørke gader og pladser som skaber tryghed. Men det er ikke nok. Vi ønsker os Københavns vildeste lyskulpture, byens sjoveste gadelamper på cykelruten igennem kvarteret og en bypark for leg oplyst i blå, røde og gule farver.

byens

2

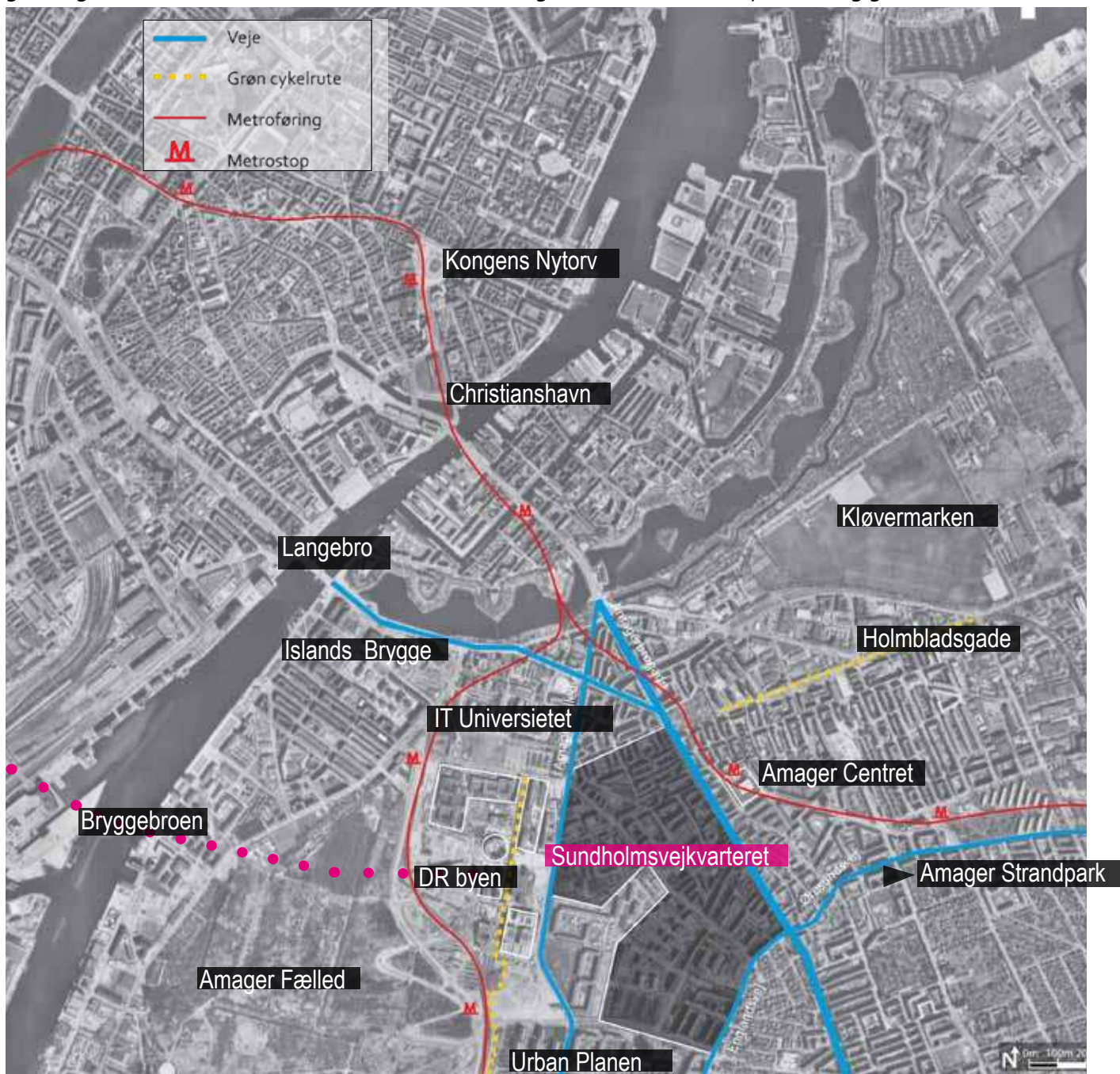
sammenhæng

byen

Fysisk placering

Sundholmskvarteret ligger tæt på Københavns centrum som et gammelt brokvarter. Kvarteret ligger centralt på Amager imellem Islands Brygge, Ørestad Nord, DR-byen og Amagerbrogade og Amagercenteret. Midt mellem 2 store rekreative områder; Amager Fælled og Amager Strandpark. Kvarteret er metronært.

Kvarterets sammenhæng med de omkringliggende kvarterer er præget af at Amagerfælledvej og Amagerbrogade, to stærkt befærdede trafikårer, der udgør en barriere for cyklende og gående.

Tietgenkollegiet

Havnebadet Islands Brygge

Københavns Universitet Amager

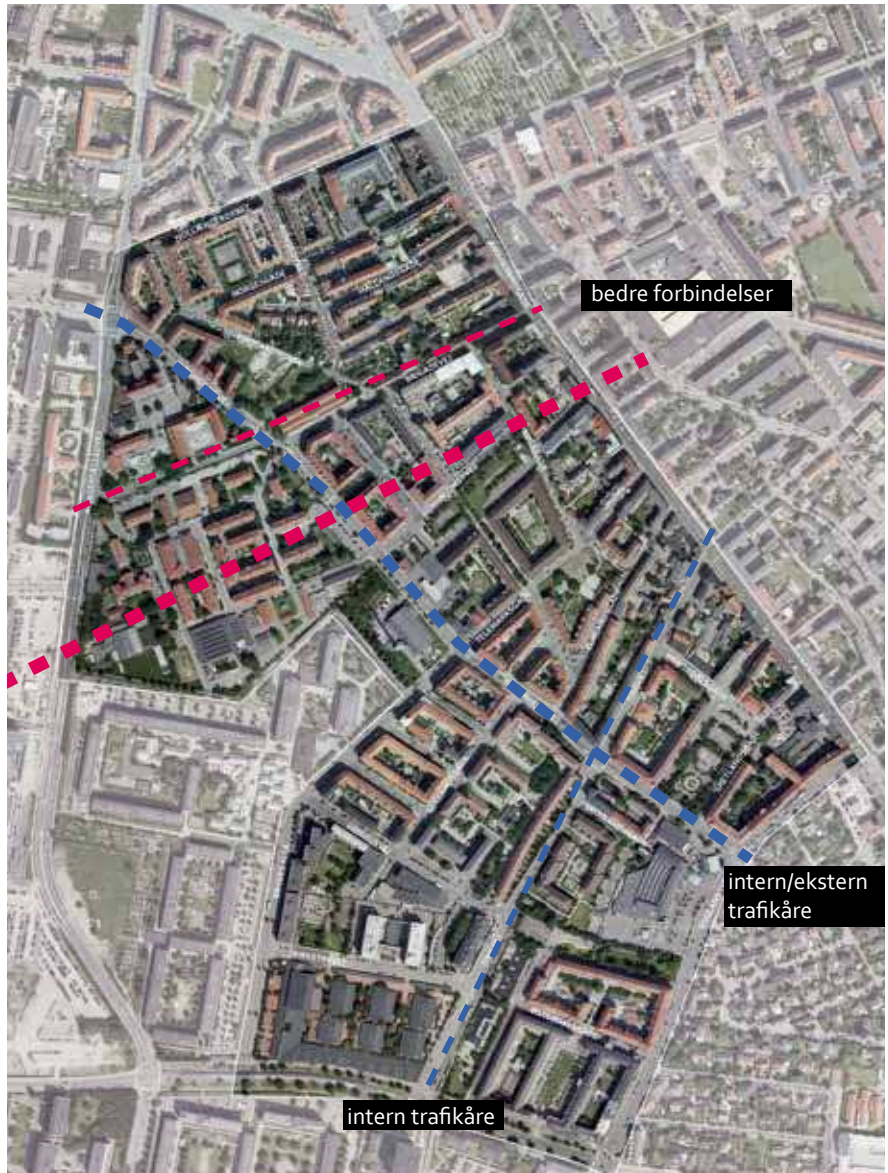

Urbanplanen

Amager Fælled

Hele vejen rundt om kvarteret er der gode sports-, kultur- og rekreative tilbud, som kvarteret nyder godt af, og som henvender sig til hele København. Sundholmskvarteret har potentiale til at blive en god bro imellem byens mange tilbud for bløde trafikanter.

Overalt på Amager Fælled bliver man mindet om at byen ikke er langt væk

byen

Bymæssige sammenhænge

Kvarteret har stort potentiale med en central placering på Amager.

Omkring kvarteret er der flere kulturtilbud og højere læreanstalter. DR byen, koncertsalen, IT-Universitetet og Københavns Universitet henvender sig til hele København, mens det kommende Musiktorv på Øresundsvej og Kvartershuset i Holmbladsgade er mere lokalt målrettede tilbud.

De to områdeløft i hhv Holmbladsgade og Øresundsvej har givet et løft til disse kvarterer, men de to områdeløft bidrager også med nye faciliteter til kultur- og sportstilbud som rækker ind i Sundholmskvarteret. Det er derfor vigtigt at se den omkringliggende by som et supplement til kvarteret.

Omkring kvarteret er der en del trafik via Amagerfælledvej og Amagerbrogade. På Englandsvej og Peder Lykkes Vej er der også trafik, men ikke i samme niveau som Amagerfælledvej og Amagerbrogade. Peder Lykkes Vej er bred og skaber distance mod syd og Urbanplanen. De 4 veje virker som barrierer, både i stor og lille skala, og betyder at kvarteret hænger dårligt sammen med de omkringliggende kvarterer.

Kvarteret indholder internt 2 trafikåre som krydser igennem kvarteret; Sundholmsvej og Tingvej. Begge veje har betydning for kvarterets interne sammenknytning og har betydning for handelslivet. Sundholmsvej har dårlige overgangsmuligheder og virker derfor som en intern barriere.

Musiktorv på Øresundsvej

Amagerbrogade, strøghandel og trafik

Amager Strandpark

kvarteret

3

kvarteret

Kvarterets kendetegn

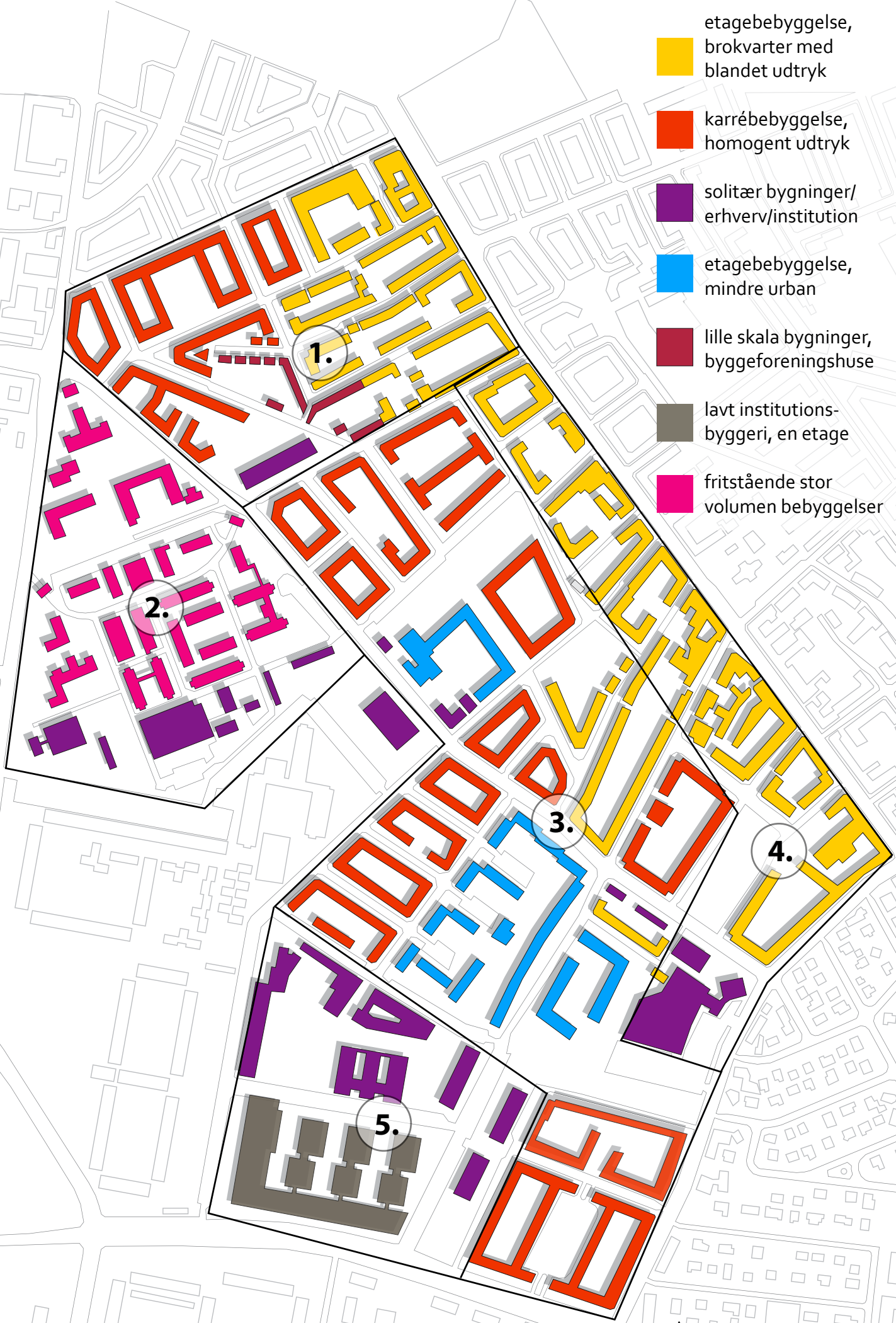
Sundholmskvarteret er et typisk ydre brokvarter med en blanding af storby og landsby. Overalt er der vidner om forskellige tiders brug, hvor byen langsomt har forandret landsby og fabriksområder til en tættere og nyere by.

Centralt i kvarteret lå fabrikker og produktion, idag er disse nedlagt og istedet er opført boligkarréer i 1980'erne. Andre steder ligger tomme byggegrunde som udefinerede uderum. Disse bliver brugt af meget få grupper. Det er mest unge og hundeluffere og det skaber en del utryghed.

Kvarteret indeholder et par pejlemærker fx København Energis skorsten, der fungerer som vartegn og kan ses fra mange steder i kvarteret.

Sundholm er et andet vigtigt kendetegn for Sundholmskvarteret. Tidligere var her en arbejdsanstalt med vandgrav omkring, hvor substistensløse blev anbragt på ubestemt tid. Sundholm er den dag i dag rammen om en bred vifte af tilbud for Københavns svageste; heldigvis med en mere human tilgang til problemstillingen.

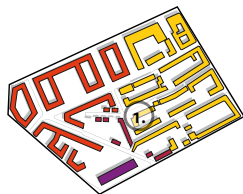
- etagebebyggelse, brokvarter med blandet udtryk
- karrébebyggelse, homogent udtryk
- solitær bygninger/ erhverv/institution
- etagebebyggelse, mindre urban
- lille skala bygninger, byggeforeningshuse
- lavt institutionsbyggeri, en etage
- fritstående stor volumen bebyggelser

kvarteret

kvarterets områder

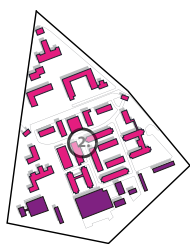

Kvarterets nordlige del er meget homogen med store rødstens boligblokke. Gaderne er veldefinerede med træer og grønne forhaver.

Homogeniteten bliver brudt indimellem af fritliggende gavle, store gamle institutionsbygninger og fabriksbygninger bygget i samme tid og ånd som karréerne. Byggeforsyningshusene tilfører området en lille skala, hygge og husene farverne tilfører et smil.

Bylivs karakteristik

Livet i gaderne er præget af folk, der pusler i deres forhaver, skolebørn på vej til skole eller folk, der går og cykler mod Amagerbrogade.

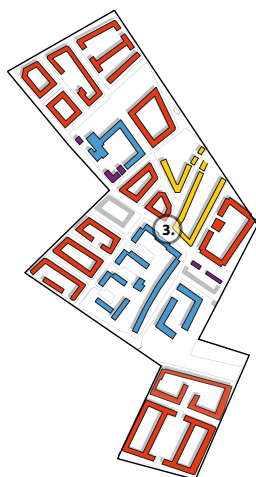

Amager Fælled Skole og Sundholm ligger på deres egen ø i kvarteret, omgivet af meget trafik. Bygningerne er markante og tidstypiske store bygninger, specielt Sundholm virker som en by i byen med fine grønne områder af høj kvalitet.

Godt gemt på Sundholm ligger et kunstnerfællesskab i Fabrikken for Kunst og Design.

Bylivs karakteristik

Livet omkring Amager Fælled Skole er knyttet til skoletiden, om dagen er der liv og børn; om aftenen er der lukket. Skolegården er gammeldags. Sundholms underum bliver brugt flittigt af Sundholms egne brugere. Folk står i flok og hygger sig. Men der er ikke mange fra kvarteret som tager på Sundholm for at lege eller hygge sig.

Centralt i kvarteret er der stor variation af bygningstyper og byggeår. Tidligere lå her flere fabrikker og erhverv, men efter disse er nedlagt, er der bygget nyere etageejendomme i 1970'erne. Der er flere huller i bygningsmassen og byggetomter som ligger ubrugte hen.

Gaderne er brede, udefinerede og parking præger gaderne. Der er generelt mangel på grønt.

Bylivs karakteristik

Der er mangel på steder med aktiviteter; gode legepladser for børn og muligheder for store børn og unge.

Området er præget af utryghed og drenge, der hænger på gaden.

Parkerede biler dominerer gaderne og der er få steder man har lyst til at opholde sig; - man er på vej.

Kvarterets nordøstlige del er karakteriseret ved sin tilknytning til handel og Amagerbrogade/Englandsvej. Der er gedigne etageboligejendomme, men også flere huller og spring i skala, højde og drøjde, når man kommer lidt væk fra Amagerbrogade.

Området indeholder desuden Kvikly et større indkøbscenter, som tiltrækker kunder fra et større opland.

Bylivs karakteristik

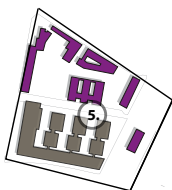
På vej til og fra indkøb er det, som karakteriserer området. Folk går og cykler, og folk kommer til Kvikly i bil. Skotlands Plads er områdets eneste plads og opholdssted. Pladsen er nedslidt, lidt gammeldags og bruges kun af få og små grupper.

Området er præget af mange skoler og institutioner, så der er en tydelig forskel på aktivitetsniveauet i dagtimerne og i aften timerne.

Peder Lykke Skolen er en markant bebyggelse i området, særligt med sin meget karakteristiske "mur" omkring.

Bylivs karakteristik

Børn og studerende på vej til skole og Biblioteksskolen. Forældre med børn i klapvogn går langs Tingvej på vej til børnehaven og på vej til Kvikly.

Sundholms
grønne oaser

Boldbur

Birketinget

Opholdsbænk

Leg og boldbur i Sætersdalsparken

kvarteret

aktivitets- og mødesteder

Ser man henover hele kvarteret præges uderummene af at være nedslidte og aktivitetsniveauet er lavt. Der er en del legepladser og boldbure fordelt jævnt i kvarteret. Enkelte bliver brugt, mens andre står ubrugte hen. Både legepladser og boldbure lægger op til traditionel leg og boldspil, hvorved det også henvender sig til monobrug og monogrupper.

Boldburerne mod syd i kvarteret, tæt på Peder Lykke Skolen, bliver brugt af børnene på skolen og af børn fra boligerne tæt ved. Mange boldbure står ubrugte, til trods for at mange unge efterlyser steder; de kender dem ikke eller "føler sig ikke velkommen" i den ende af kvarteret.

3 store aktivitetssteder; VIBO-grunden, byggetomten i Telemarksgade og Skotlands Plads. I dag ligger pladserne oftest øde hen, og der er en generel utryghed omkring stederne. På Skotlands Plads er der et legeområde med sand og legestativer, samt opholdssteder omkranset af bøgehække. De 3 pladser karakteriseres ved at fodgængere bevæger sig forbi og kun ganske få har lyst til at krydse henover for at se om der sker noget. Dette skyldes en kombination af dårligt indblik pga af høje hække (Skotlands Plads) eller frygten for at træde ind på en stor udefineret og utryk plads/plæne.

Rigtige mødesteder og opholdssteder som appellerer bredt er næsten fraværende i kvarteret. Her mangler den grønne oase - hvor familien tager ned om aften for at grille og hygge, eller solkrogen - hvor en gruppe studerende sidder og læser lektier. Sæterdalsparken er det sted som kommer tættest på, et flot grønt parkrum, men få bruger parken til ophold; man er på vej til Kvickly. Skotlands Plads har potentialet til også at have gode opholdssteder, men bliver ikke brugt nok i dag. De grønne udearealer på Sundholm bliver brugt af de hjemløse, der bor i området eller kommer der i dagtimerne, men ikke af kvarterets borgere.

Generelt har aktivitets- og mødestederne hver deres dominerende brugergruppe; hjemløse holder til på Sundholm, unge på byggetomten, familier i Sæterdalsparken og børn i boldburene.

Der er mange værtshuse og bodegaer i kvarteret som har et enkelt eller 2 borde udenfor. Specielt omkring Skotlandsgade er der en hyggelig udescene om sommeren. Men kvarteret byder ikke på nogen kaffebar med udeservering af sandwich. Her er ingen udendørscene med madservering om aftenen, til trods for at her er mange take-away madsteder.

mål- sætning

målsætning

vi ønsker at styrke bylivet ved

- at skabe gode rum hvor mennesker mødes
- at styrke tilgængeligheden
- at skabe rum for aktiviteter
- at styrke beplantning, træer og kunst i byrummet
- at styrke kvarterets identitet og sammenhæng

miljømæssig bæredygtighed

Byøkologi og tiltag der fremmer og kombinerer et liv i byen med godt klima og miljø, er et vigtigt indsatsområde i Sundholmskvarterets vision.

Byhaver, planter og træer der forbedrer byens luft, flere og bedre adgange til grønne rum og oaser; er alle tiltag som understøtter Sundholmskvarterets visioner.

Det kunne fx være skolehaver, hvor børn dyrker en lille have og derigennem får en bedre forståelse for natur og klima.

Ved udformningen af de enkelte tiltag vægtes klimaperspektivet højt.

Der fokuseres bla på opsamling af energiforbrug bla. ved belysning, regnvand, miljømæssige materialer, beplantning etc.

Bæredygtigt byliv!

økonomisk bæredygtighed

Vi prioriterer at projekterne er økonomisk bæredygtige. Derfor er der fokus på at sikre en fortsat drift efter påførelse, - gerne med beboernes aktive hjælp og ved at kvarteret bliver mere trygt og attraktivt.

social bæredygtighed

Et mangfoldigt byliv og plads til alle er en del af målene for bylivsstrategien. Vi ønsker et kvarter hvor ressourcestærke familier lever sammen med studerende, ældre, alle kulturer og folk inden og udenfor arbejdsmarkedet.

Vi har fokus på socialt udsatte, for hvem byens rum er det primære opholdsrum.

Gode rammer for børn, unge, ældre og handikappede er ligeledes vigtige, såvel som byrum der dækker behov fra borgere med andre kulturelle baggrunde.

Delebil, kollektiv trafik og cykler

I bylivsstrategien vægtes tiltag der fremmer den bløde trafik både i kvarteret samt forbindelser for den bløde trafik til de omgivende kvarterer. Vi tænker både lokalt og for hele byen.

Vi vil fremme tiltag der fremmer den kollektive trafik som fx bedre og flere busforbindelser.

Flere delebiler og bedre parkeringsforhold for delebiler samt styrkelse af cyklisternes mobilitet. Vi vil arbejde for el-bilstandere og andre tiltag for bæredygtig transport.

målsætning

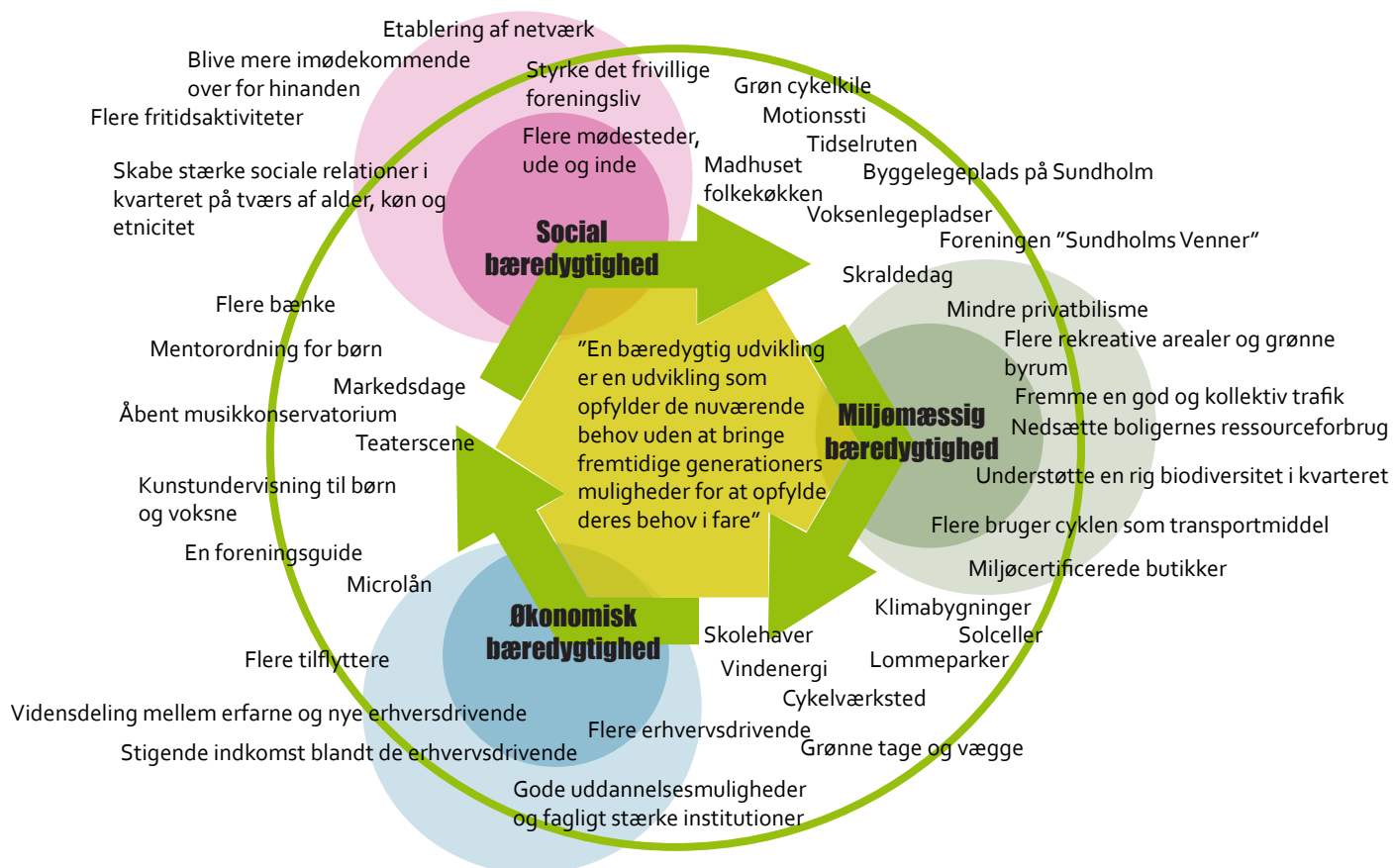
byliv og det bæredygtige perspektiv

Når Sundholmskvarteret udvikler sig i de kommende år vil der være fokus på byliv og bæredygtighed. Sundholmskvarterets områdeløft har et særligt fokus på klima og bæredygtigt byliv. Når vi igangsætter et nyt bylivsprojekt, vil vi derfor vurdere hvordan det enkelte projekt samtidig kan fremme en bæredygtig dimension, og hvordan projektet kan fremme den miljø- og klimamæssige vinkel.

Der er et stort potentiale for at kombinere bæredygtighed med et liv i byen. Specielt i det store perspektiv, hvor det handler om energiforsyning, energiforbrug og transport, er der mange muligheder for at tænke bæredygtigt.

Nogle af vores bylivsprojekter vil styrke klimaet i det store perspektiv, da det fx vil fremme miljøvenlig transport gennem bedre tilgængelighed, bedre forhold for cykler, cykelvogne og delebiler etc. Andre projekter styrker biodiversiteten med mere beplantning og træer, mens endnu andre projekter vil styrke klimaet ved materialevalg, regnvandsopsamling m.m.

Men bæredygtigt liv handler ikke kun om miljø og forbrug. I Områdeløftet definerer vi bæredygtighed ud fra tre dimensioner; en miljømæssig-, en økonomisk- og en social dimension; det er det vi forstår ved en bæredygtig udvikling af Sundholmskvarteret.

Ophold

Der skal være plads til afslapning og fællesskab side om side med aktiviteter.

Et godt opholdssted er et sted hvor man mødes med vennerne; hænger ud og sludrer. Man møder måske en gammel bekendt eller en fremmed.

Men et godt opholdssted er også et sted hvor man sætter sig ned alene: nyder solen og en god bog.

Tryghed

Det grundlæggende ved et godt mødested er tryghed.

Øget tryghed kan opnås gennem bedre belysning, bedre overblik, rum der indbyder til ophold, underdeling af byrummet til mere intime enheder, godt inventar etc.

Mangfoldighed

Byens rum skal appellere til forskellige brugere og deres forskellige behov.

Når forskellige brugere opholder sig i byrummet samtidig, opnås større social og kulturel udveksling og forståelse - det er det vi forstår ved et kvarter med brede skuldre.

idag og mål

Kvarteret mangler gode opholdssteder og mødesteder.

Vi vil fokusere på at opholdsstederne appellerer til kvarterets mangfoldige beboergrupper.

Tryghed er en problemstilling som vi særligt har fokus på både generelt og specifikt på opholds- og aktivitetsstederne.

målsætning

mennesker mødes

- styrke tryghed gennem gode byrum
- større integration og interaktion
- flere opholdssteder

Mennesker mødes i Sundholmskvarteret; et kvarter som er kendetegnet af en mangfoldighed både i alder, køn, sprog, religion, nationalitet og faglighed. Her bor alle slags mennesker.

Kvarteret har stærke traditioner for at tage hånd om de svageste.

Sundholm tager hånd om de svageste fra hele København. Men kvarteret har også institutioner og initiativer der hjælper børn, unge og ældre med at komme videre i livet.

I kvarterets gader og pladser ses mennesker på vej. Til fods, på cykel, i bil. På vej til og fra indkøb, skole, arbejde, sport. Kvarteret mangler dog gode opholds- og mødesteder. Steder hvor man slapper af og hilser på naboen eller smiler til en bekendt.

Der mangler steder hvor man sætter sig hen alene med en bog. Der mangler den grønne oase, hvor en gruppe sidder med skolelektier, mens en gruppe ældre holder kaffebord med medbragt kage.

Et godt opholdssted kan også være et sted, hvor man kan sidde og se på andre; en gruppe skatere, en flok som spille streetbasket, fire ældre herrer som spiller petanque eller 20 børn som leger tag-fat. Udsyn til andre er underholdning, men også en uformel måde at mødes på.

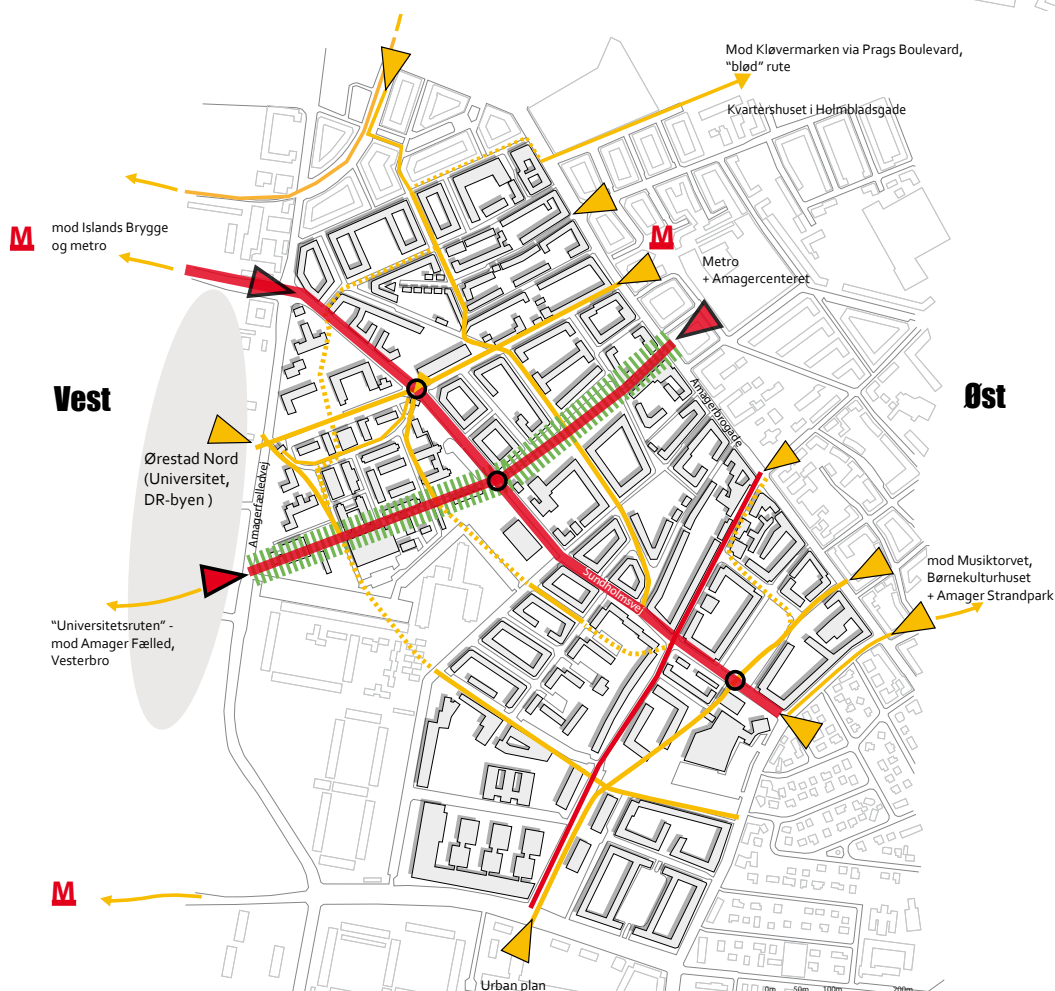
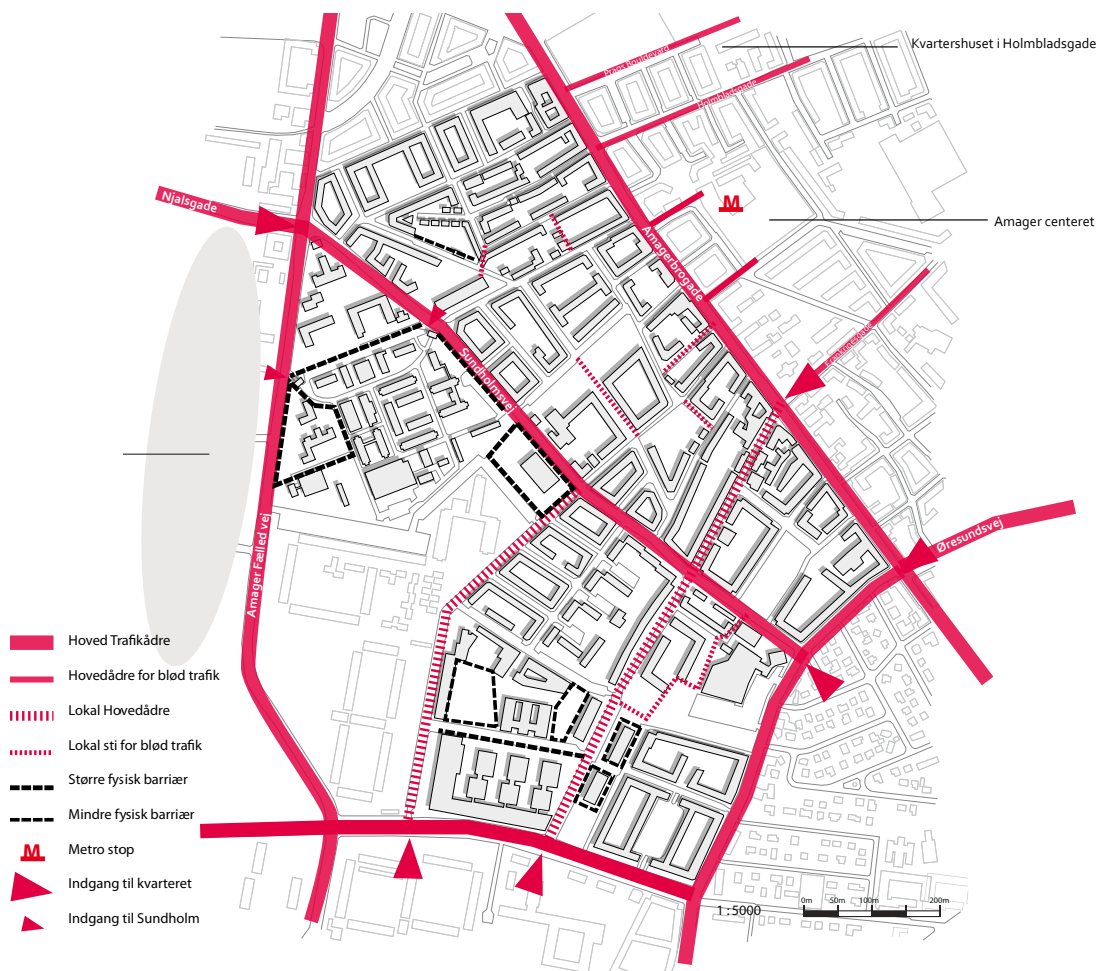

idag

2 store trafikåre; Amagerbrogade og Amagerfælledvej; afskærer kvarteret fra de omkringliggende områder, og virker som barrierer. På Amagerbrogade er der byliv og handelsliv, men kun lidt siver ind i kvarteret.

Der er mangel på gode tværgående trafikforbindelser for bløde trafikanter. Sundholmsvej bliver dagligt brugt af mange cyklister, men virker monoton og uden karakter.

Der er mangel på gode sammenhængende lokale stier og forbindelser for bløde trafikanter.

mål

Vi ønsker at styrke tværgående forbindelser for bløde trafikanter, som gode grønne træk.

Vi ønsker at synliggøre kvarteret og tiltrække bløde trafikanter igennem kvarteret med gode indgange og porte ind i kvarteret.

Vi vil styrke lokale trafikale forbindelser.

målsætning

tilgængelighed

- færre hegn og åbne og aktive overgangszoner
- blød trafik på kryds og tværs
- bedre forbindelser til de tilstødende kvarterer

Vi ønsker at styrke den bløde trafiks muligheder for at bevæge sig på tværs af området; både øst, vest og nord, syd. Vi ønsker at åbne og synliggøre kvarteret for de bløde trafikanter, der passerer igennem dagligt og lejlighedsvis. Det kan fx gøres ved at "Universitesruten" udformes som et godt forløb igennem kvarteret (grøn cykel/promenade der binder Bryggebroen/Amager Fælled sammen med Amagerbrogade og videre til Amager Standpark). Derudover vil vi forbedre et par andre øst-vest forbindelser, som bliver mere lokalt orienteret.

Tingvej er idag den eneste nord/syd-forbindelse for biltrafik igennem kvarteret fra Amagerbrogade til Peder Lykkesvej. I Tingvejs nordlige ende er der et attraktivt handelsliv, mod syd bliver vejen udefineret og præget af parkering.

Der findes i dag mange både synlige og usynlige hegn og grænser, som hindrer brugen og brugsværdien af en række områder. Det kan være spærringer med hegn, såvel som brede restarealer med spredt beplantning.

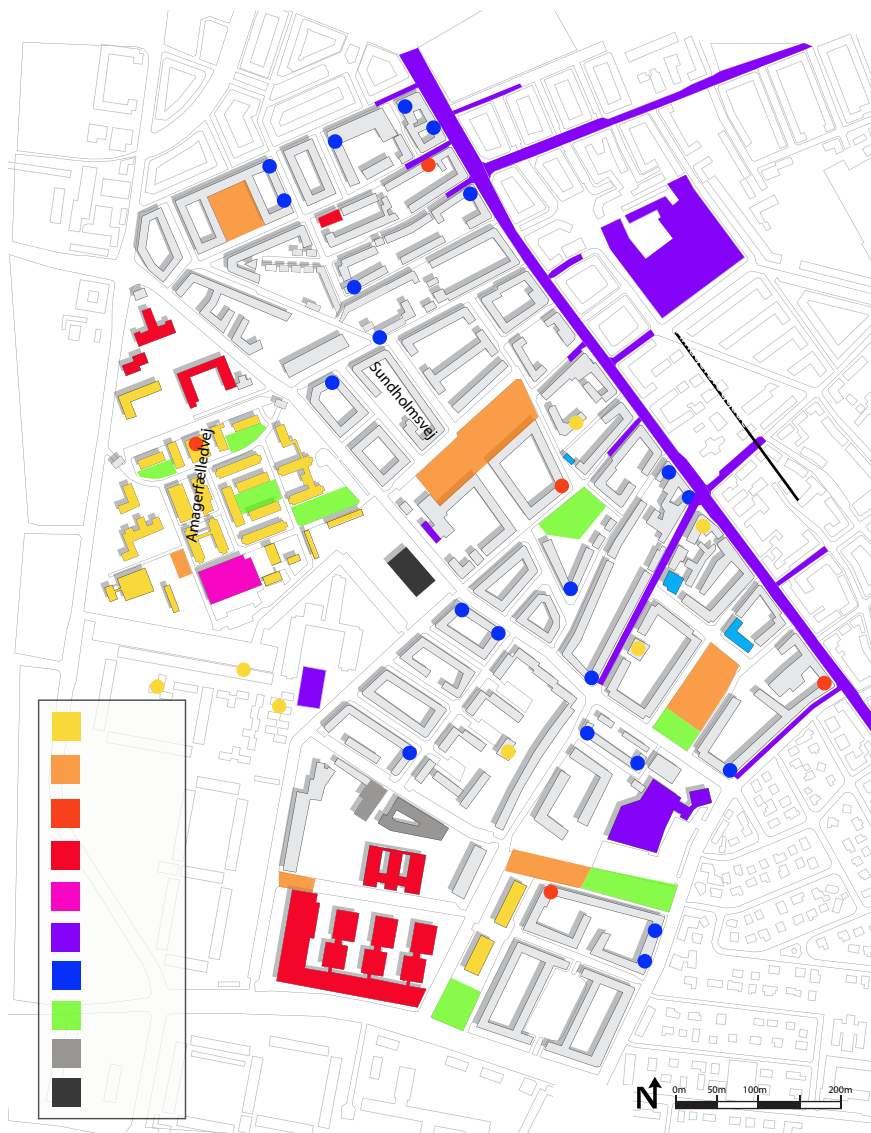
Vi ønsker at øge adgangen til offentlige områder ved at fjerne hegn. Overgangsarealer skal aktiveres, forskønnes eller omdannes så indkig øges. Overgangsarealerne er et visitkort for aktiviteter og steder.

i dag

Kvarteret indeholder i dag mange aktivitetsteder, men stederne intergrerer dårligt kvarterets forskellige grupper.

Aktiviteterne er primært indendørs, mens de udendørs steder er nedslidte og med traditionelle aktiviteter som fodbold og traditionel småbørns leg.

mål

Handelsliv og scene

Byliv er også indkøb og gadefest.

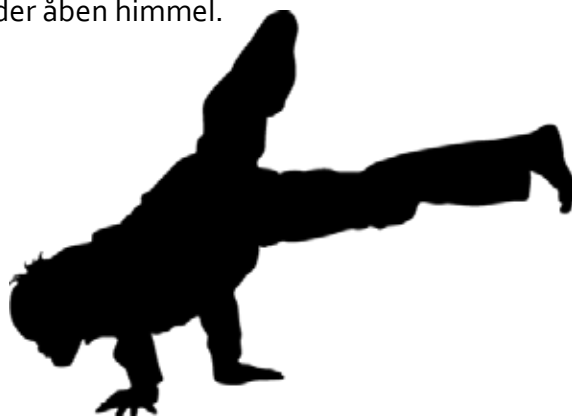
Det er visionen at Sundholmskvarteret bliver levende af aktiviteter. Det kan være steder med udendørsservering, både nye og eksisterende; flere butikker i gaderne og værksteder med iværksættere i baggårdene; midlertidig markedsplads på enten Skotlands Plads eller VIBO-grunden, ligesom lejlighedsarrangementer med musik for børn og unge eller fx lørdagstango.

Leg til alle aldre og årstider

Det er visionen at tage fat i et par af kvarterets pladser og etablere flere slags aktiviteter. Der skal være aktiviteter til alle aldre, ligesom det er vigtigt at se på aktiviteter som appellerer til piger, drenge og minoriteter.

Bevægelser gennem kvarteret som kombineres med sportsaktiviteter; gåture, løbeture eller ture med hunden.

Der skal være fokus på de gode ture rundt i kvarteret eller en længere tur til et rekreativt rum som fx Amager Fælled eller strandparken under åben himmel.

målsætning

aktiviteter

- kreativitet, idræt og bevægelse
- leg for alle aldre hele året
- aktivitet og bevægelser igennem kvarteret
- understøtte handelslivet

Aktiviteterne i kvarteret er i dag mest mennesker på vej til og fra indkøb, arbejde og skole. Spredt rundt i kvarteret er der et par boldbure, et par legepladser og et par sandkasser, men det er meget traditionelle aktiviteter, der appellerer til enkelte brugergrupper. Men der er mangel på rum og rammer for aktiviteter og steder, hvor børn og voksne kan lege og bevæge sig; motion, spænding. Steder hvor man kan udfordre sig selv eller være sammen om en aktivitet. Steder hvor nogle har det sjovt mens andre måske ser på. En populær aktivitet er hundeluftning, mens andre fortrækker at sidde på en bænk og få en stille sludder med kammeraterne.

i dag

Generelt er Sundholmskvarteret grønt, men med mange huller og nedslidninger.

Der er træbeplantninger og alléer i nogle gader, nogle gader har grønne forhaver og grønne gårdum, mens andre virker grå.

De offentligt tilgængelige grønne områder er jævnt fordelt i kvarteret, men kun få fremstår velholdte og bliver brugt, flere af uderummene virker direkte nedslidte og "herreløse", hvor ingen føler medansvar for arealerne.

mål

Styrkelse af kvarterets grønne karakter og grønne træk.

Vi ønsker at styrke gadekunst, kreativitet og kunstinstitutioner både af varig og midlertidig karakter.

målsætning

træer og kunst

- mere grønt i kvarteret - grønne oaser og grønne gader
- styrkelse af grønne forbindelser og grøn transport
- understøttelse af kreativt og det skæve i gaderummet

Godt byliv skabes i gode rammer og det betyder i Sundholmskvarteret fx beplantning og kunst; byhaver og træer langs skolevejen. Det skal være indbydende, afstressende og appellere til følelserne at bevæge sig rundt; der skal være lidt til sjælen og noget til smilebåndet; både træer og overraskende gadekunst.

Parkeringsituationen i kvarteret er god, men det er på bekostning af gadernes karakter, som kun bliver brugt til parkering. Der kan gennem målrettet arbejde, skabes bedre gader fx med smukkere og grønne parkeringslommer og uformelle zoner i stil med blomstrende forhaver.

Gaderummets kvaliteter af inventar og sjove overraskelser bringer kvaliteter og glæde ind i bylivet. Når der er gode kvaliteter, vedligeholdt og rent; så har flere lyst til at opholde sig i rummet, der sker mindre hærværk, mindre utryghed, - og glæden ved at opholde sig på gaden, pladsen og parken øges, og der skabes mere byliv!

idag

Kvarteret bærer på mange historiske, såvel som nyere fortællinger. Men kvarteret hænger dårligt sammen. De forskellige dele af kvarteret er adskilt af imaginære barrierer

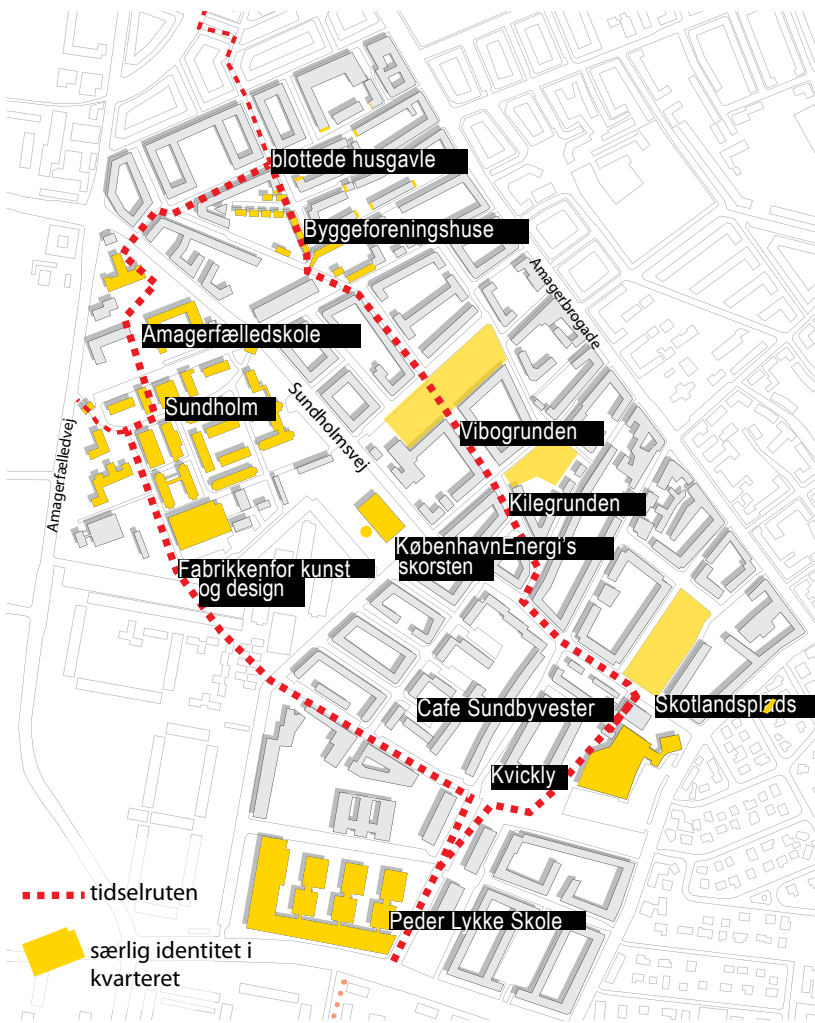
mål

Identitet og historier

Det er visionen at kvarterets særlige steder og kendetegn styrkes og fremhæves. Både de små særtegn og finurlige historier såvel som kvarterets egenart og særlige kendetegn. Det er målet at de enkelte øer i kvarteret bliver bundet bedre sammen.

port ind til Sundholm

“Tidselruten” er et eksempel på et tiltag, som vil binde kvarteret bedre sammen såvel som fremhæve kvarterets finurlige historier.

Rundt om på ruten kan der laves kunst som fx streetart, der tiltrækker folk fra andre dele af kvarteret. Eller der kunne fortælles en sjov historie om fortiden fra stedet fx historien om svenskerne fejlskud af kanonkugler ved Café Sundbyvester.

“Tidselruten” + særlige steder

målsætning

identitet og sammenhæng

- styrkelse af kvarterets identitet
- synliggørelse af historie og fortællinger fra kvarteret
- bedre sammenhæng imellem kvarterets "øer"
- Sundholm
  - kvarterets mødested og attraktion for hele byen

Sundholmskvarteret er et typisk brokvarter med en god blanding af storby og Sundby. Det er denne blanding og mangfoldighed, der er kvarterets egenart og styrke, og som vi ønsker at fastholde og fremhæve.

Kvarterets mange små områder hænger dog dårligt sammen både fysisk og mentalt. De mentale grænser vil vi prøve at nedbryde for at få kvarteret til at hænge bedre sammen.

Sundholm har en lang historie som sted for samfundets svageste eksistenser; fra arbejdsanstalt til herberg. Den sociale funktion ønskes fortsat på Sundholm, men at der samtidig bygges bro ud til resten af kvarteret. Det kunne være med aktiviteter som rummer både byens svageste såvel som kvarterets øvrige beboere fx spisehus, filmklub, klatreklub eller værksteder. Ligeledes kan uderummene aktiveres mere og opholdsrummene gøres mere attraktive.

Sundholm har potentiale til at blive kendt i hele byen, som en institution med brede skuldre med plads til alle - i samspil med nye udadvendte aktiviteter.

prioritering

5

prioritering

I arbejdet med bylivsstrategien har vi prioriteret mellem 31 potentielle projekter, som alle kunne bidrage til kvarterets byliv.

De konkrete målsætninger for at styrke bylivet i kvarteret, kombineret med visionerne fra kvarterplanen, har været styrende for udvælgelsen af tiltag.

Vi mener med de valgte projekter, at vi kan skabe mest mulig glæde for kvarterets beboere og brugere.

I prioriteringen har vi lagt vægt på:

- at få mest mulig byliv for pengene
- at opnå flest mulige samarbejdspartnere og lokal opbakning
- at flest mulige får glæde af indsatsen
- en vægtning mellem hurtige synlige resultater og projekter med en længere planlægning
- at styrke eksisterende forhold og områdets egenart
- at skabe forbindelse mellem øst/vest og nord/syd i kvarteret
- at styrke gode forbindelser til kvarterets naboområder
- at der er indsatser overalt i kvarteret, både nord og syd
- at projekterne er forankret hos lokale beboere og foreninger, som vil bruge og passe på indsatsen fremover

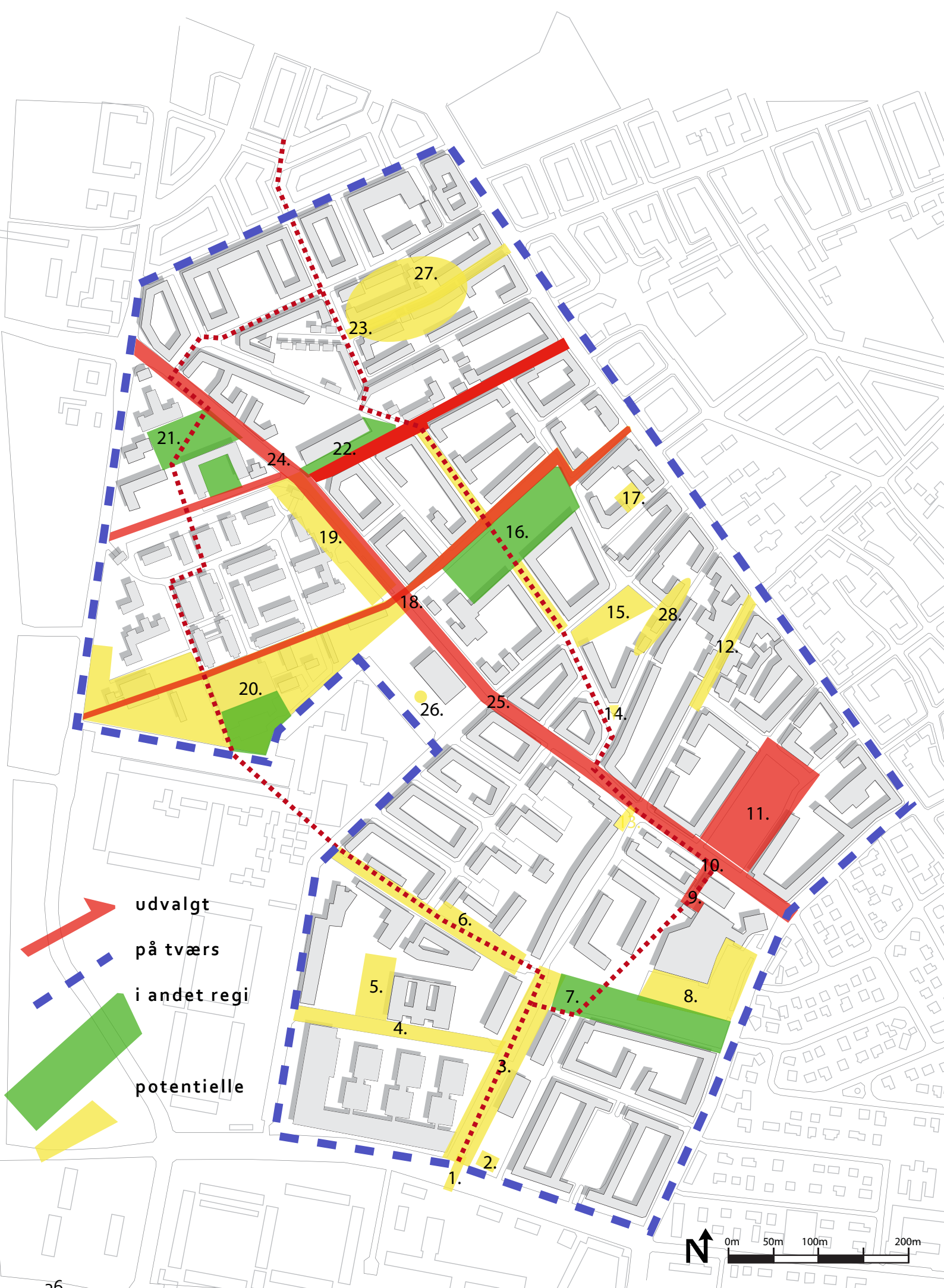
Det er vigtigt at nogle projekter hurtigt kan gennemføres. Det vil skabe engagement til processen og synliggøre, at der er forbedringer på vej. Der satses derfor både på midlertidige og langsigtede tiltag.

Når bylivsstrategien skal omsættes til handling, er det vigtigt at tiltagene kan samle mange samarbejdspartnere og lokal opbakning, så projekterne bliver så succesfulde som muligt.

Et af succeskriterierne er, at tiltagene sammentænkes med andre indsatser f.eks. i regi af helhedsplanen, boligselskabet VIBO, Sundholmskvarterets Helhedsplan, ombygning af Amager Fælled Skole, udviklingen af ny boligbebyggelse på Sundholm Syd, Ørestad Nord, Amager Fælled og forbindelserne fra Islands Brygge til Amager Strandpark.

Realiseringen af alle vores visioner vil koste mange penge. Alene de udvalgte tiltag beløber sig til 60-80 mio. kr. Vi har sat en ramme for arbejdet på 25 mio. kr. Der er derfor ikke midler nok alene i område-løftets eget budget. Derfor har vi vægtet projekter, som vi tror kan finde ekstern opbakning via lokale samarbejdspartnere, Københavns Kommune og hos private fonde.

Gennemførelsen af bylivsstrategien vil i sig selv kun bidrage med de fysiske rammer for byliv og skaffe ressourcer. Det er menneskerne i kvarteret, som skal bidrage med bylivet. Sammen med Helhedsplanen vil vi gøre en intensiv indsats for at inddrage lokale brugere i udformningen af de konkrete projekter, for at sikre os at de bliver brugt; også i fremtiden.

prioritering

4 kriterier for tiltag

I prioriteringen er antallet af projekter reduceret fra 31 potentielle til 11 indsatser + 3 indsatser der går på tværs af hele kvarteret.

Vi har i vores arbejde skelnet mellem projekter som vi selv kan sætte i gang for egne midler, og tiltag som allerede er i gang eller som kræver en ekstern finansiering og medvirken af lokale institutioner, samarbejdspartnere og investorer.

Mange tiltag indeholder visioner om belysning og midlertidighed. Vi har derfor valgt at arbejde med disse temaer som tværgående tiltag, da fx belysning kræver en mere sammenhængende indsats og strategi, som vi vil samarbejde med Københavns Kommune og eksterne leverandører og investorer om.

Udviklingen af kvarterets byliv skal være dynamisk. Derfor er vi åbne for mulighed for, at der i projektfasen kan komme nye tiltag, hvis beboere, institutioner eller samarbejdspartnere kommer med et godt projekt. Dem kalder vi potentielle.

Udvalgte tiltag

Projekter som Områdeløftet Sundholmsvej har givet 1.prioriteret og igangsætter med bylivsstrategien.

Igangværende - i andet regi

Projekter, som allerede er i gang og/eller projekter, hvor områdeløft ikke er hovedaktør.

Områdeløft vil gerne samarbejde om projektet.

Vi kan måske bidrage med "flødeskummet og det søde ekstrafyld".

På tværs

Projekter med et emne, hvor indsatsområdet er hele kvarteret. Projektet vil udarbejde forskellige løsninger, som tilpasses det enkelte tiltag, sted og funktion.

Potentielle

Projektideer som har potentiale og kvalitet til at udvikle sig til egentlige projekter, hvis andre aktører og/eller lokale aktører tager initiativet.

Områdeløftet vil gerne samarbejde og være medspiller på potentielle projekter, hvis andre er hovedaktør.

Vi har særligt fokus på indsatser i kvarterets sydlige del omkring Tingvej syd, Birketinget, Brydes Allé som vi ønsker at fremme.

de enkelte tiltag

De enkelte tiltag

De enkelte tiltag

udvalgt

Skotlands Plads

den store multiplads

vision

Leg- og bevægelses plads for alle aldre. Flot, grønt og indbydende parkrum at samles i for hverdagens små pauser. Kvarterets eventområde for større aktiviteter af midlertidig karakter.

i dag

Nedslidt og dårligt udnyttet plads.
En plads man passerer forbi. Pladsen inviterer ikke til ophold eller leg.
Hække, beplantning og parkering skærmer for pladsen
Boligerne omkring pladsen har egne velfungerende indre gårdanlæg.

klima

Transport og parkering
Fremme delebiler og cykelvogne ved nedlæggelse af privatparkeringspladser til fordel for delebilspadser og overdækkede og aflåselige cykelvognsparkering.

Regnvand - naturlig opsamling og brug af regnvand .
Plantevalg der fremmer biodiversiteten.

Belægninger og materialer med fokus på bæredygtighed.

Købner Kirken vil åbne stueetage mod Skotlands Plads for udendørs ophold og mere udadrettede aktiviteter. Pladsen foran kirken har stort potentiale. F.eks. som social café.

Belysning er en del af visionen for Skotlands Plads. Det vil give pladsen muligheder for aktiviteter om aftenen. Lys som både er tryghedsskabende og karakterskabende.

de 5 mål

Mennesker mødes

Kvarterets mødested og aktivitets plads.

Tryghed med bedre belysning.
Købnerkirken åbner op mod pladsen med udendørs ophold.

Tilgængelighed

Del af sekundær grøn forbindelse mellem Amagerbrogade og Peder Lykkes Vej.

Bedre adgangsforhold og flere forbi-passerende over selve pladsen.
Fartdæmpende tiltag omkring pladsen.

Mere indbydende overgangszone imellem Sundholmsvej og Skotlands Plads.

Aktiviteter

Multiaktivitets plads til både bevægelse og leg. Motionsredskaber og opgradering af boldbur og legeplads.

Rum for midlertidige aktiviteter f.eks markedsplads, skøjtebane og scene.
Vandaktiviteter.

Træer og kunst

Del af grøn forbindelse
Eksisterende træer og beplantning optimeres.

Grøn parkering

Kvarterets identitet

Kvarterets multiplads.

Del af Tidselruten - tur som forbinder kvarterets historier og særlige steder

mod Islands Brygge, Amager Fælled, Ørestad Nord og Universitetsruten (cykelrute)

- fartdæmpende tiltag
- port eller markering som indgang til kvarter og markering af "den lille forbindelse"

Forbindelsen mellem Sundholmsvej og Amagerbrogade kan tænkes i en sammenhæng med VIBO-grunden. Forslag af arkitekterne Spacefab for Ludvig Finn, april 2010.

Indgang til det nye Sundholm Syd via den grønne forbindelse fra Amagerfælledvej. Ny boligbebyggelse med Pixihaver (ill: arkitektfirma Bertelsen & Scherings)

Belysning som en måde at synliggøre og definere forbindelsen på.

Sundholmskvarteret vil gerne invitere flere igennem kvarteret - en port eller anden markering på Amagerbrogade og Amagerfælledvej kan synliggøre mulighed for passagen

De enkelte tiltag

udvalgt

den grønne forbindelse
attraktivt grønt forløb
vision

Binde kvarteret sammen med de omgivende kvarterer
Binde København sammen - Vesterbro via Islands Brygge
til Amager Strand - Ørestad Nord til Holmbladskvarteret.
Et sted man husker på vej mellem øst og vest.
Knytte en forbindelse til cykelruten
"Universitetsruten".
Åbne Sundholm for gæster.

i dag

Amagerbrogade, Sundholmsvej og Amager Fælledvej
fungerer i dag som barrierer for bevægelse øst - vest.

Der mangler indgange til kvarteret for gæster på
Amagerbrogade og Amagerfælledvej.
Sundholm er aflukket med hegn og uvenlige indgange
mod Amagerfælledvej og Sundholmsvej.

klima

Transport
Styrke bæredygtig transport i kvarteret og i København
ved at forbedre forholdene for cyklister og gående.

Plantevalg der fremmer biodiversiteten.
Regnvand - naturlig opsamling og brug af regnvand .
Belægninger, lys og materialer med fokus på klima.

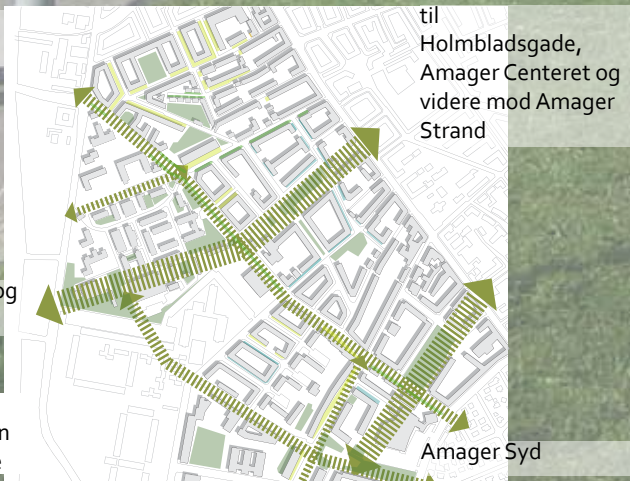
Njaldsgade og
Islands Brygge

til
Holmbladsgade,
Amager Centeret og
videre mod Amager
Strand

Universitetsruten og
Ørestad Nord

Sundholmsvej, de
grønne træk og den
grønne forbindelse

Amager Syd

de 5 mål

Mennesker mødes

Tryghed gennem bedre belysning.

Tilgængelighed

Forbinder Amager øst med Amager
vest for cykler og gående.

Forbindelse til cykelstien Univer-
sitetsruten.

Markering eller port inviterer ind
i kvarteret på Amagerbrogade og
Amagerfælledvej.

Bedre overgang og krydsning af
Sundholmsvej.

Aktiviteter

Fremmer motion og bevægelse
ved at forbedre forbindelserne til
rekreative tilbud på Amager Fælled
fx med løberute.

Træer og kunst

Træer og beplantning optimeres.
Forbindelsen passerer de nye pixi-
haver på Sundholm Syd.

Identitet og sammenhæng

Bedre sammenhæng i kvarteret - øst
vest i kvarteret.

Bedre sammenhæng med Sundholm
Styrkelse af kvarterets identitet, ved
at gøre kvarteret mere synligt på
grænserne fx med port, samt ved at
kvarteret bliver brugt af andre på vej
mellem Øst- og Vestamager.

Lys som Identitetsskabende element

Spillekort for Sundholmsvej nord+syd
Redskab fra dialogproces, prioritering af tiltag og programmering af projekter

Njalsgade og Islands Brygge

den grønne forbindelse + Amager Centeret

Amager syd

Sundholmsvej, de grønne træk og den grønne forbindelse.

Overgangszone med fartdæmpende tiltag

1. "den lille forbindelse" Amager Fælledskole v. Brigadevej
2. "Den grønne forbindelse" Sundholm Syd/ Kornblomsvej
3. Skotlands Plads/ Skotlandsvej

til Amagerbrogade

tidslinje

Skotlands Plads

Englandsvej

Flere træer og mere lys i gaden.
Eksempel på hvordan træer kunne belyses for at tilføre gaden karakter.

Mere fokus på bløde trafikanter ved at nedsætte hastigheden på Sundholmsvej til 40 km/t, samt breddere cykelstier for sikker færdsel med cykelvogne.

Bedre krydsningsmuligheder over Sundholmsvej for bløde trafikanter ved at indføre fartdæmpende tiltag for biler.

De enkelte tiltag

udvalgt

sundholmsvej kvarterets grønne bydelsgade i dag vision

Nedslidt, karakterløs gade.
Gennemkørsel - hurtigkørende trafik - mange biler..
Forbinder Islands Brygge med Amager Syd
Dårlige forhold for bløde trafikanter på tværs.

Mange hegn og dårligt indblik til åbne zoner.
Dårlige overgangszoner.

Bred gade med brede fortorve og cykelsti.

Attraktiv bydelsgade - Binder kvarteret sammen!
Karakterfuld ryggrad der binder kvartetets områder sammen.
Forbindelsen imellem Islands Brygge via Njaldsgade og Amager syd/øst
Bedre overgange på Sundholmsvej, som styrkelse af forbindelserne på tværs af kvarteret; fra Amagerbrogade til Ørestad Nord og Amager Fælled.

klima

Transport og parkering:
Bedre tilgang til kollektiv trafik.
Bedre forhold for bløde trafikanter på Sundholmsvej og på tværs.

Biodiversitet - flere vejtræer og grøn beplantning.

Belysning - udskiftning til energibesparende lys.

de 5 mål

Mennesker mødes

Tryghed - bedre belysning.
Brede arealer langs Sundholmsvej gøres mere brugbare som opholdssteder .

Tilgængelighed

Sænkning af hastighed til 40 km/t.
Sikker skolevej.
Bedre forhold for bløde trafikanter.
Bedre forhold for krydsende trafikanter og fartdæmpende tiltag.

Bedre indblik til og overgangszoner ved Amager Fælled Skole.

Aktiviteter

-

Træer og kunst

Eksisterende træer og beplantning optimeres. Udfyldning af manglende vejtræer.
Markering i gaden af "den grønne forbindelse" og overgangen.

Identitet og sammenhæng

Kvarterets ryggrad.
Gaden skal skabe centrum og sammenhæng mellem øst/vest .
Nedslag af lys som karakter- og identitets- skabende element.

trafikmåling

En god og langtidsholdbar løsning for Sundholmsvej skal tage udgangspunkt i de faktiske forhold i trafikken og bevægelsessituationen på og omkring vejen i dag, i et samspil med visionen om en bydelsgade med sikre og gode overgange + grønne kvaliteter. En trafikmåling er derfor central i en løsning af Sundholmsvej.

På Sundholmsvej og i de tilstødende gader skal bevægelsesmønstre og trafikken på vejen og gaderne omkring denne undersøges. Hvor skal fodgængerne hen og hvordan vil de gerne gå? Cyklisterne; hvordan bevæger de sig i dag og hvad kan blive bedre? Bilerne; lokaler og gennemkørende? Kollektiv trafik - hvilken effekt er der i dag og hvad betyder det ,hvis vejen bliver bydelsgade?

SKOTLANDSGADE - udfordring til samarbejde #9	
DATA	
ADRESSE	
PROJEKT	
PLACERTE	
SPILLEKORT	
SOCIAL UDFORSKNING	

Spillekort
for Skotlandsgade
- procesredskab til
projektudvikling og
borgerdialog

fartdæmpende tiltag

tidselruten

Sekundær grønt stræk mellem
Amagerbrogade og Peder Lykkes Vej

1. "passagen"
2. Café Sundbyvester.
3. "Den blinde gyde"
for enden af Skotlandsgade.

Dagene og aftnerne med udeser-
vering foran Café Sundbyvester
kan forlænges med et læsejl eller
en overdækning.
En overdækning vil samtidig give
stedet karakter og rummelighed.

En klatrevæg på en af de tomme gavle kan
tiltrække et yngre publikum og aktivitet = liv
i passagen.

Et gavlmaleri i passagen
ved Café Sundbyvester som
stedets varemærke.

Streetbasket er et bud på
leg og aktivitet i den blinde
ende af Skotlandsgade.

Leg og aktivitet i gyden
kan startes af farver på
gaden

De enkelte tiltag

udvalgt

skotlandsgade

CAFÉ SUNDBYVESTER
CAFÉ SUNDBYVESTER
i dag

Café Sunbyvester er et velfungerende værtshus med en hyggelig udscene om sommeren.

vision

Vi ønsker at styrke udscenen med leg, aktiviteter og kunst i bunden af Skotlandsgade.

Mere grønt i passagen som her eksempelvis, på en gavl.

Café Sundbyvester er et lokalt forankret værtshus og mødested i passagen.

Øget tryghed efter mørkets frembrud ved bedre af belysning.

de 5 mål

Mennesker mødes

Tryghed ved bedre belysning og synlighed fra Sundholmsvej. Udeserveringen ved Café Sundbyvester er et lokalt mødested.

Tilgængelighed

Ved øget tryghed øges tilgængeligheden. Passagen er et stop på "Tidslinjen", samt er en del af sekundær grøn forbindelse imellem Amagerbrogade og Peder Lykkes Vej. Fartdæmpende tiltag på Sundholmsvej omkring passagen.

Aktiviteter

Leg og bevægelse i form af klatrevæg og basketkurve i bunden af Skotlandsgade. Aktiviteter for samvær af midlertidig karakter, eks. bordfodbold, i forbindelse med udeservering.

Træer og kunst

Beplantning, blomster og vægmalerier.

Identitet og sammenhæng

Lokalt forankret mødested.

TIDSEL RUTEN #29

MAPPA

SPILLEKORT KORTLÆG

SYD
NORD

ATVIRKELIGHED

Markører
 ●●●●●●●●
 ●●●●●●●●

SPILLEKORT

Spillekortet er en samling af små kort, der viser forskellige aktiviteter og steder i området. De er nummereret og farvekodet.

SOCIAL ENGAGEMENT: ARTVITET - FOTOGRAFISKE - BORD - OPLEVELSE - TILBUDSLOSER

Spillekort - Tidselruten
Redskab fra dialogpro-
ces og prioritering

Markører viser vej ind i området
og markerer ruten rundt.
Markøren kan være en
pullert eller en lysmarkering.
Nogle steder vil markøren
fortælle en lokalhistorisk anek-
dote, andre steder udpeger den
et sted.

Streetart og gade-galleri.

En løberute eller rammen om
årets event - f.eks. et gadeløb
på rulleskøjter.

De enkelte tiltag

udvalgt

tidselruten

kvarterets lokale historier

Rutelængde 2.250 m

En sammenhængende fortælling om kvarterets mangfoldighed.

Den gode omvej.

Alternative ruter for bløde trafikanter.

vision

de 5 mål

Mennesker mødes

Tilgængelighed

En hyggelig smutvej eller omvej for gående og cyklende.

Knytter sig på "Bydelens sti" (Amager Vest lokaludvalg).

Aktiviteter

Ramme om events fx et årligt "Tidseløb", et rulleskøjteløb etc.

Træer og kunst

Kunstruten - streetart. Rammen om et gade"galleri", midlertidige kunst-events, lyskunst ect.

Udvikling af "tidselrute"inventar.

Identitet og sammenhæng

Synliggørelse af kvarterets særegne steder og historier.

Lokal identitet og fællesskab, som binder kvarteret sammen.

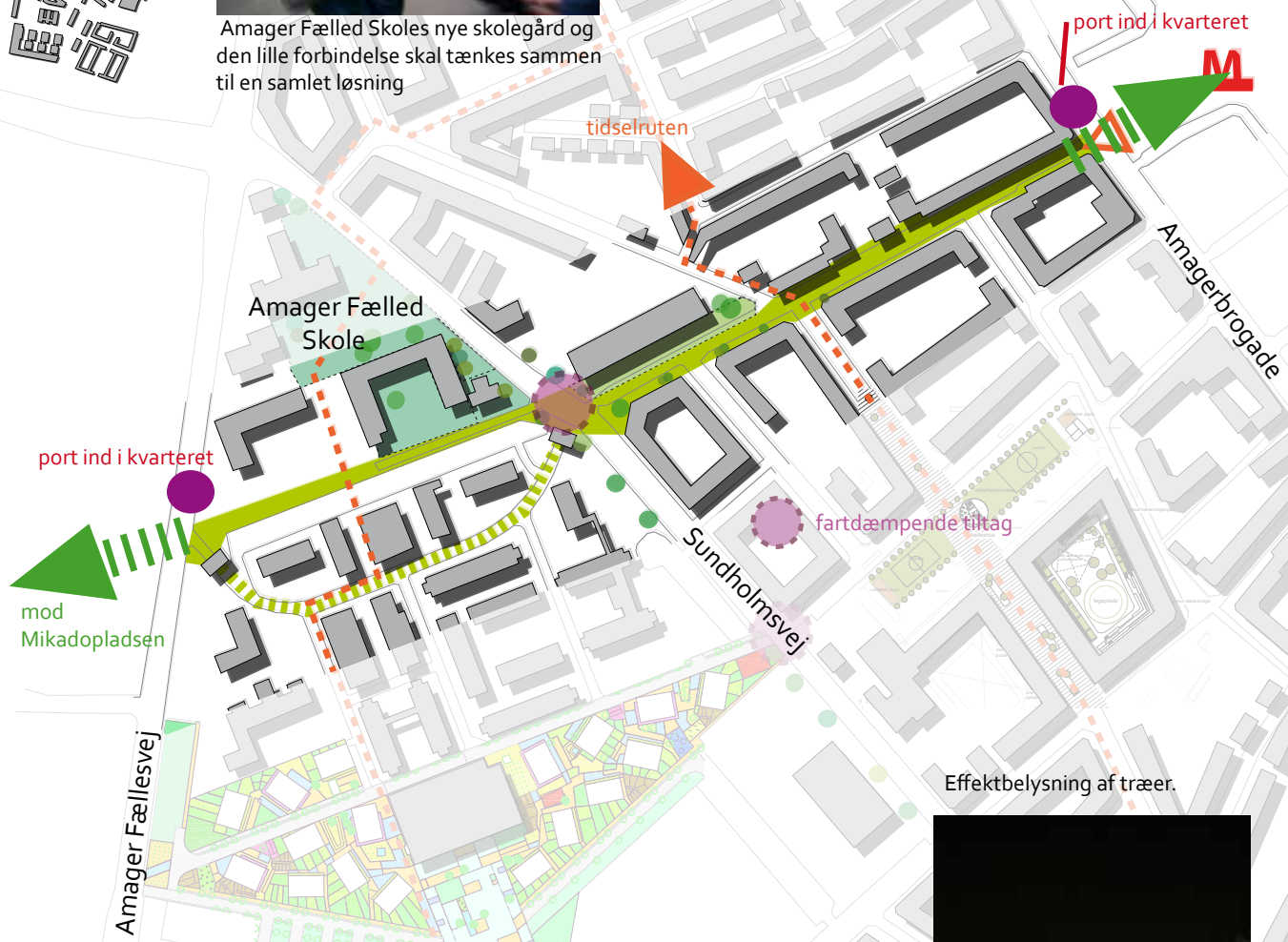
Rutemarkører i kvarterets kanter synliggør og inviterer gæster ind til "Tidselruten".

Tidselruten løber forbi kvarterets sjove og særegne steder og binder stederne sammen, fra gavlene i nord, byggeforeningshuse, boligejendomme med fine forhaver, de nyere boligblokke, Sundholmsvej, den nye multibane, Sundholm, - til Amager Fælled Skole - og videre rundt.

Amager Fælled Skoles nye skolegård og den lille forbindelse skal tænkes sammen til en samlet løsning

Portbygning til Sundholm, både på Sundholmsvej og Amagerfælledvej

Lysmarkører langs vej indikerer stiforløb for bløde trafikanter.

De enkelte tiltag

udvalgt

den lille forbindelse

i dag

Amagerbrogade, Sundholmsvej og Amagerfælledvej fungerer i dag som barrierer for bevægelse øst - vest.

Der er brug for indbydende stier på tværs af kvarteret, samt gode overgange over Sundholmsvej.

Kvarteret er "synligt" langs Amagerbrogade og Amager Fælledvej. Der mangler "indgange" til kvarteret for "gæster".

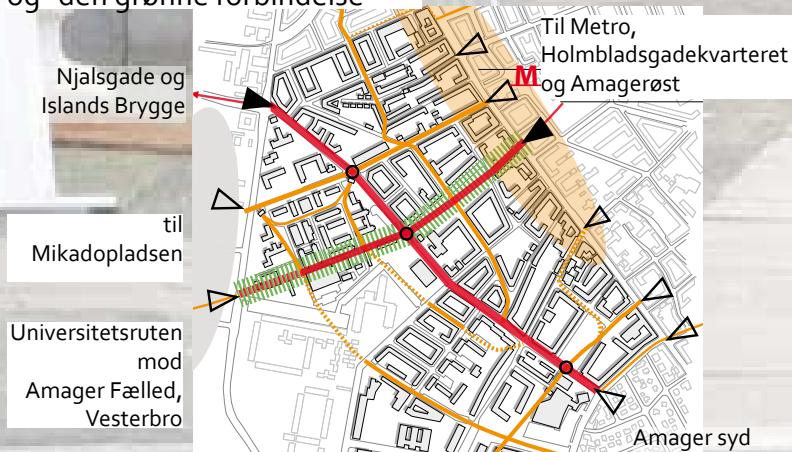
vision

Forbinder kvarteret, Ørestad Nord og Sundholm med Amagerbro Metro.

Tryk, lokal forbindelse på tværs af kvarteret. Bedre tilknytning til Ørestad Nord Skolevej og skolens forplads.

Forbindelser:

Sundholmsvej, de grønne træer og "den grønne forbindelse"

de 5 mål

Mennesker mødes

Tryghed ved bedre belysning. Forbindelsen passerer Brigadevej og de nye planer for pladsen foran Rasmus Nielsen Kollegiet.

Tilgængelighed

Naturlig forbindelse gennem kvarteret til Amagerbro Metro. Forbindelse til Ørestad Nord og Mikadoplassen. Bedre overgang og krydsning af Sundholmsvej.

Aktiviteter

-

Træer og kunst

Træer og beplantning optimeres.

Identitet og sammenhæng

Bedre sammenhæng i kvarteret mellem øst og vest.

Lys som identitetsskabende element

den lille forbindelse
mod Amager Fælled Vej

mod Amagerbrogade

tidslinjen

I dag præges Brigadevej af parkering. Ved at indramme bilerne i grønne lommer, kan gaden gøres mere attraktiv som opholdssted.

Den lille plads har aftensol på facaderne overfor kollegiet. Her ligger i dag en restaurant og en take-away med god mulighed for udeservering.

Lys på Brigadevej og den nye mini-plads kan bruges som et kunstindslag kombineret med identitet.

Pladsen foran kollegiet kan blive et attraktivt opholdssted for kollegiets unge og en mulighed for kvarterets unge beboere at mødes.

De enkelte tiltag

i andet regi

Rasmus Nielsen

mødet med kollegiet

vision

Et mødested - en plads.

Gaderummet har karakter af lille plads og er et grønt og godt opholdssted for kollegiets beboere.

i dag

Bredt vejstykke som ikke bliver brugt.
Parkering og biler præger gaden.
Mange passerer Brigade på vej til Metro og Amagerbrogade.
Grusstykket ved kollegiet er tiltrækkende for hunde og hundeluffere.

bidrag

Vi kan bidrage med:

- Belysning som kunst og identitetsskabende element.
- Styrkelse af det grønne i overgangszonerne.
- Bedre markering af "den lille forbindelse" på Sundholmsvej samt Finlandsgade.
- Styrkelse af det grønne på "den lille forbindelse".

de 5 mål

Mennesker mødes

Grøn opholdsplads for kollegiets beboere. Lokalt mødested.

Tilgængelighed

Del af "den lille forbindelse" mellem metro, Amagerbrogade og ind til Sundholm.
Tidselruten løber ad Finlandsgade forbi kollegiet.

Aktiviteter

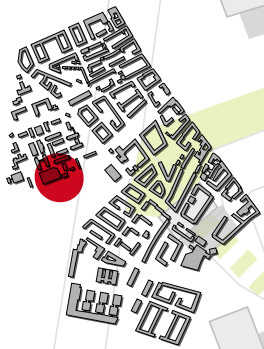
-

Træer og kunst

Kollegiet har udarbejdet en haveplan for det grønne areal foran kollegiet, samt for hjørnet Finlandsgade/ Brigadevej. Som en del af denne plan indgår beplantning af 10 nye træer langs Brigadevej. Særlig belysning kunne indtænkes for yderligere udsmykning af gaderummet.

Identitet og sammenhæng

Tidselruten kunne her have et stop med fortælling om kollegiet, samt kvarterets historie. Kollegiets beboere bliver mere synlige i kvarteret. Særlig identitetsstyrkende belysning.

Fabrikken for Kunst og Design er rammen om 50 professionelle arkitekter, designere, kunstnere. Indenfor er der et stort værksted, som kan bruges til store kunstinstitutioner, møder og konferencer. Kunstnerne laver ofte projekter i kvarteret også med lokale børn og beboere.

Kunst, bevægelse og leg.
Illustrationer: PixiHaveBy, arkitekterne BERTELSEN & SCHEVING

De enkelte tiltag

i andet regi

sundholm syd

kunstens og bevægelsens plads

vision

Performance, leg og mødested mellem kunst og mennesker

i dag

Sundholm Syd og boligbebyggelsen Hørgården er i dag adskilt af trådhegn. Både bebyggelse og Institution vender ryggen til hinanden. Kun få bruger de uformelle huller i hegnet.

Aktiviteterne i Fabrikken for Kunst og Design er ikke synlige i uderummene og bidrager dermed ikke til bylivet.

klima

Fyrtårn for klimarenovering

Fabrikken for Kunst og Design planlægger en større klimarenovering af deres bygning.

Klimatema for pladsens udformning.

de 5 mål

Mennesker mødes

Mødested med et spændende miljø.

Tilgængelighed

Plads som forbinder Sundholms Fabrikken for Kunst og Design med Hørgården. Styrker forbindelsen nord-syd i kvarteret

Aktiviteter

Multiaktivitets plads og midlertidige aktiviteter. Rum for kunst, bevægelse, leg og scene. Udendørs atelier, showroom og aktivitetssted for Fabrikken for Kunst og Design".

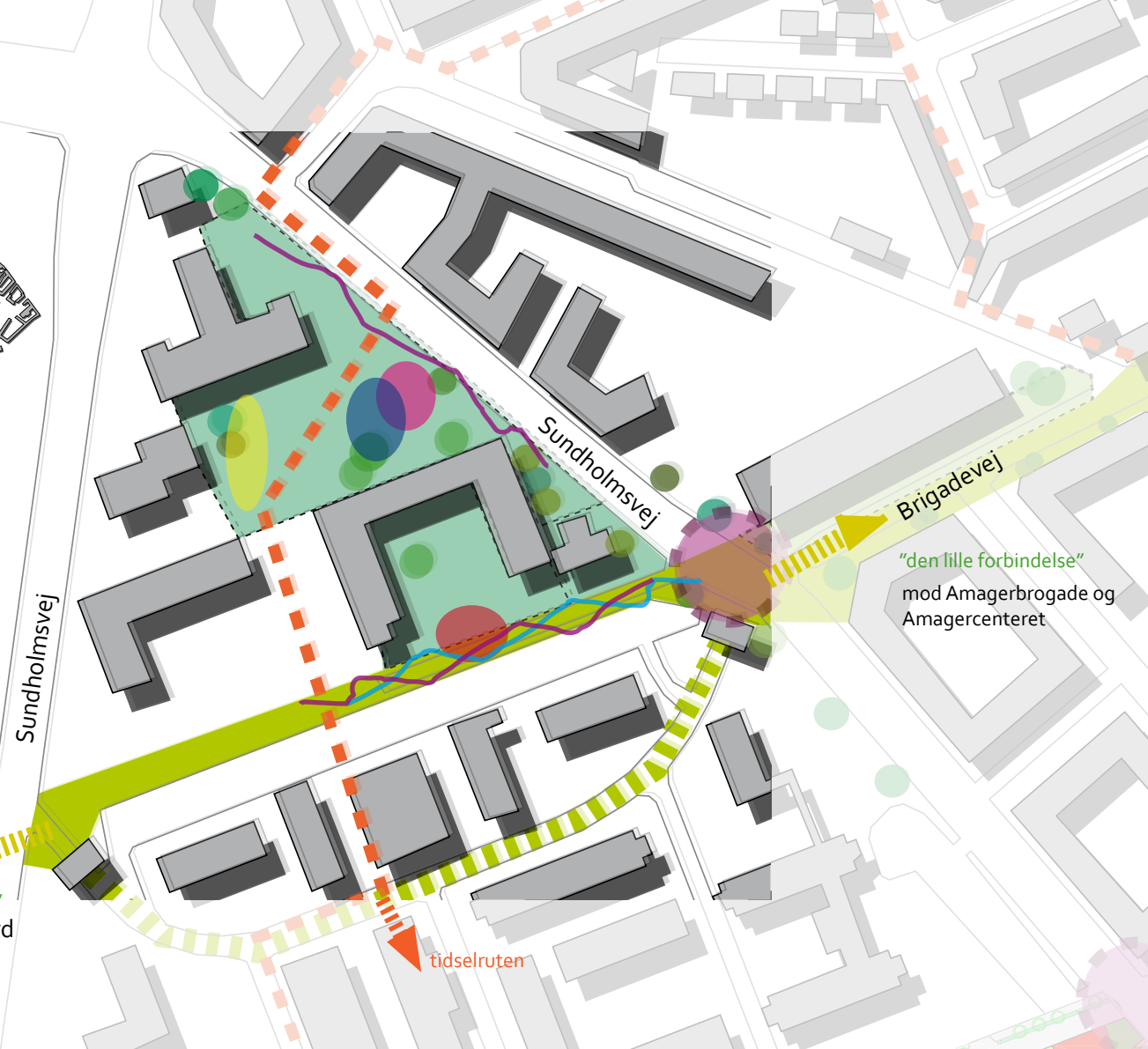
Træer og kunst

Kunst, kreativitet og performance, midlertidige kunstevents, lyskunst ect.

Identitet og sammenhæng

Kunstbegivenheder som identitet og "brand" for hele kvarteret. Åbner og synliggør Fabrikken for Kunst og Design, samt styrke Fabrikkens tilknytning til kvarteret. Centralt beliggende i kvarteret. Stop på Tidselruten.

Port eller anden markering ind i kvarteret

"den lille forbindelse" mod Ørestad Nord

tidselruten

"den lille forbindelse" mod Amagerbrogade og Amagercenteret

Amager Fælled Skoles Madskole henvender sig også mod byen og kvarteret med lejlighedsvis arrangementer og folkekøkken.

En belægning kan have mange farver og hvis den fx har buler udfordrer den til nye bevægelser og lege.

Kunst og legeelement kan fint tænkes sammen med en god ankomst til skolen på stikvejen syd for skolen.

Den nye skolegård bliver åben for hele kvarteret som en bypark med nytænkende legemuligheder og bevægelse. Særlig belysning kan invitere til brug efter mørkets frembrud og byde velkommen til morgentrætte skolebørn

De enkelte tiltag

i andet regi

amager fælled skole

bypark, leg og skolens port

i dag

Skolen ligger isoleret og afskåret fra det øvrige kvarter.
Hegn og høje mure afskærmer for indkik til skolegården.
Stikvej og sti syd for skolen ved skolens officielle indgang er nedslidt og dårligt udnyttet. Har stort potentiale.

vision

Nyskabende udearealer for bevægelse, leg og kunst.
Udearealerne omkring Amager Fælled Skole inviterer til brug for hele til kvarteret.
Skolen er udnævnt til sundhedspædagogisk profil-skole med bla. "Madskole". Skolen ønsker at være et tilbud, der også er åbent for aktiviteter for kvarteret.

bidrag

Vi kan bidrage med:

- Belysning som kunst og identitetsskabende element.
- Styrkelse af det grønne i overgangszonerne.
- Bidrag til løsning imod mere inviterende overgange mellem skolegård og Sundholmsvej.
- Stikvej langs skole kan aktiveres som et lege/ ankomstområde.
- Bedre parkeringssituation.
- Bedre markering af "den lille forbindelse" på Amager Fælledvej

de 5 mål

Mennesker mødes

-

Tilgængelighed

Bedre indblik til skolegården ved nedlæggelse af hegn og mure.

Tidslinjen krydser skolegården.
Styrkelse af nord-syd forbindelsen for bløde trafikanter.

Aktiviteter

Amager Fælled skole planlægger ny skolegård som kombinerer kunst, bevægelse og leg. Skolegården er et åbent aktivitetsområde udenfor skoletid.
Skolens "Madskole" har udadrettede åbne aktiviteter hvor uderummene kan inddrages.

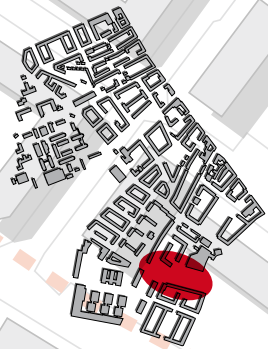
Træer og kunst

Overgangen mellem skole og kvarteret med karakter af grønt og kunst.

Identitet og sammenhæng

Amager Fælled Skole som dynamo for aktiviteter for hele kvarteret.
Identitetsskabende.

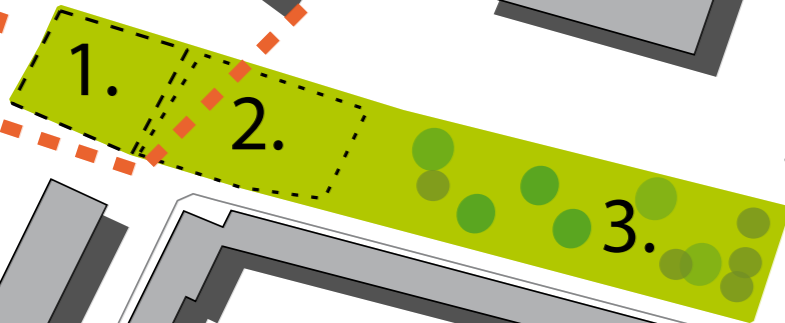

SÆTERDALSGADEPARKEN VESTRE DEL #7	
FAKTA Område: 12.000 m ² Afsnit: 10.000 m ² Udført: 2018	
(GANG / VEDTAGET)	
AKTIVITETSLEVELSE HØJ: ●●●●● MÅL: ●●●●●	FORHOLD / AKTIVITETER Fritid: ●●●●● Uddannelse: ●●●●● Sundhed: ●●●●● Kultur: ●●●●● Socialt: ●●●●● Arbejde: ●●●●●
TILSENERIENHED HØJ: ●●●●● MÅL: ●●●●●	BRUGERE Børn: ●●●●● Ungdom: ●●●●● Voksne: ●●●●● Eldre: ●●●●●
MULIGE AKTØRER Byrådet, Udviklingskomiteen, Grundejerforeningen, Naboer, Foreninger, SSB, Frivillige, VUC, Uddannelsescenteret	FORHOLD Godt beliggende i et af byens mest attraktive områder.

Spillekort for Sæterdalsgadeparken.
 Procesredskab.

1. Sport
2. Leg
3. Grøn oase.

Peder Lykke Skolen vil gerne bruge parken som sportsarena.

Den grønne oase kan let skabes, da der i forvejen er et meget grønt sted.

Leg, sport og bevægelse for alle aldre.

De enkelte tiltag

i andet regi

sæterdalsparken

multibane, leg og park

vision

Multibane med redskaber, belægnings og former der udfordrer børn og voksen. Rum til nye lege og sportsaktiviteter.

Rum for skole, sport og leg.

Udflugtssted for familier fx. leg og picnic

i dag

Eksisterende park med store træer.

Opdelt i 3 afdelinger med forskellig funktion og karakter. Nedslidt boldbur, traditionel legeplads og park. Parkdel har karakter af oase.

Meget benyttet forbindelse for fodgængere på vej til Kvikly.

Utrygtsmål for kvarterets beboere.

de 5 mål

Mennesker mødes

Indsats for at styrke tryghed.

Tilgængelighed

Styrkelse af forbindelser for bløde trafikanter. Mange fodgængere benytter turen gennem parken til Kvickly som dog kan styrkes og forbedres.

Tidslinjen krydser parken.

Aktiviteter

Leg og bevægelser for børn og voksne. Multibane, sport, bevægelse og leg.

Træer og kunst

Lys som kunst i træerne.

Identitet og sammenhæng

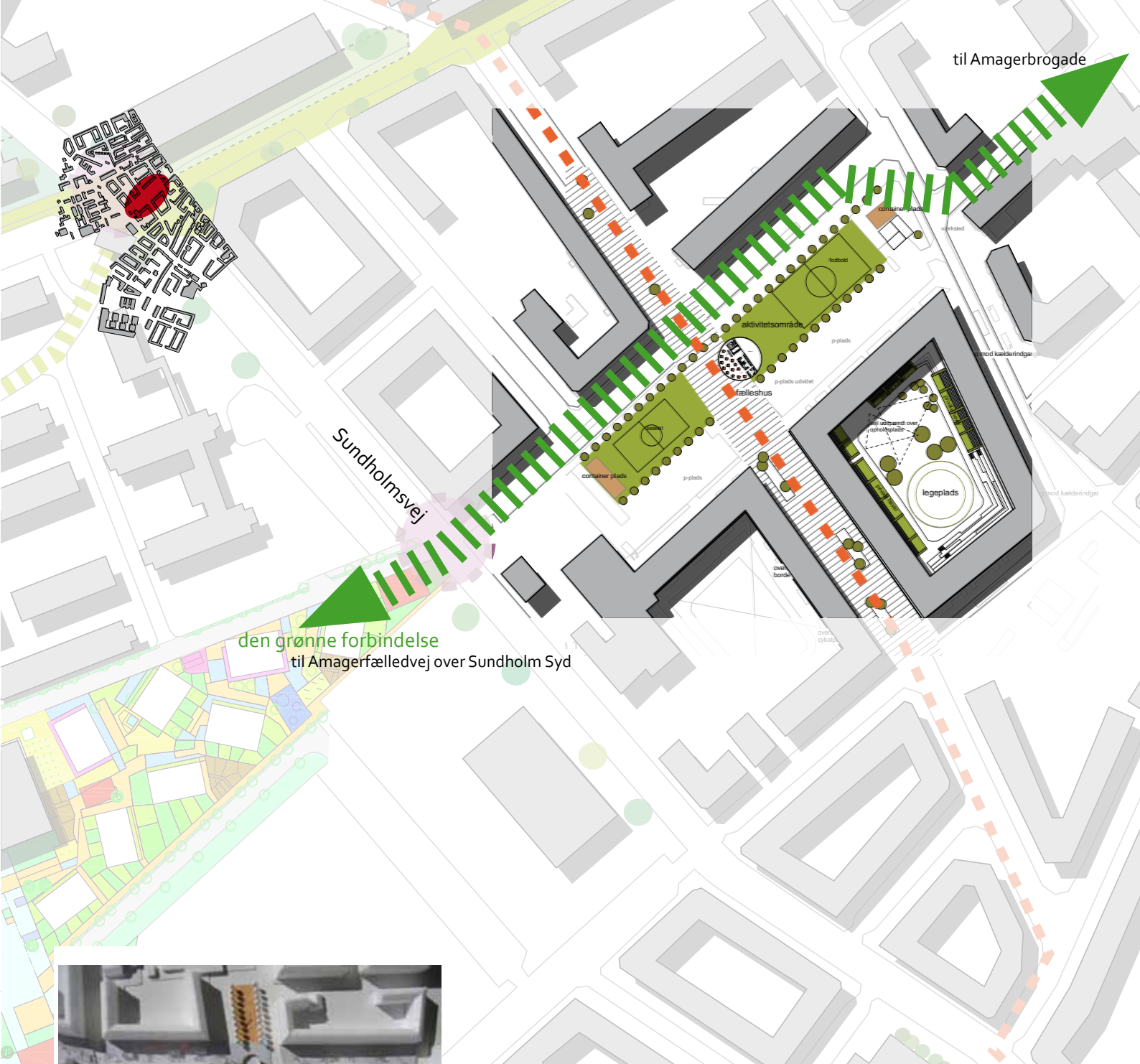
Hele kvarterets multibane og berømt udenfor kvarteret.

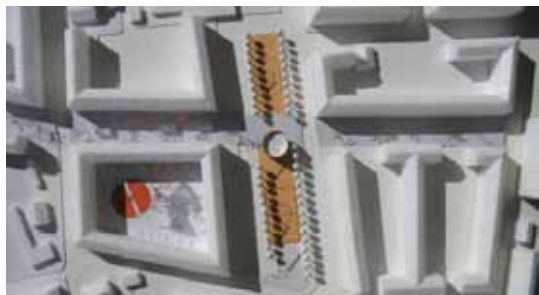
I boldburet kan arbejdes med belægnings i forskellige farver og materialer.

Et nyt multiboldbur er planlagt.

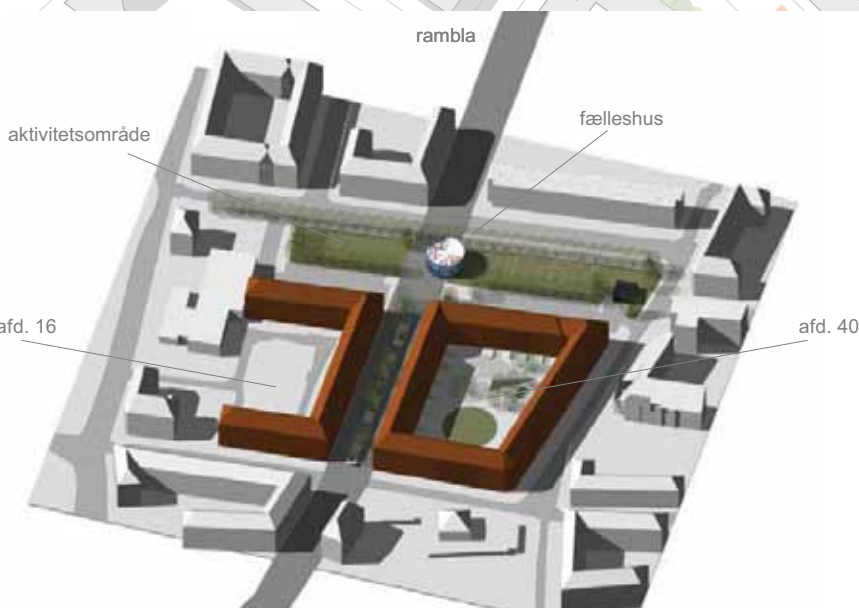
den grønne forbindelse
til Amagerfælledvej over Sundholm Syd

modelfoto af de behandlede områder

modelfoto: fælleshus placeret i krydset mellem rambla og aktivitetsområde

Illustrationer: ONV arkitekter, skitseforslag april 2007, for VIBO afd.40

De enkelte tiltag

i andet regi

vibogrunden

vision

VIBO påtænker at bygge et fælleshus for bebyggelsen samt omdanne udearealerne til en rambla og et aktivitetsområde med redskaber, belægninger og former, der udfordrer børn og voksne. Rum til sportsaktiviteter og leg. Andre eksempler på aktiviteter er steder for hygge, grill og picnic.

Samlet vision for pladsen, "den grønne forbindelse, samt parkering. Ved at samtænke og planlægge opnås en win-win situation.

i dag

Stort areal med lille aktivitet.
Byrummet opleves som afvisende bufferzone mellem bebyggelse og Kornblomstvej.

bidrag

Den grønne forbindelse løber igennem aktivitetsområdet. Det vil øge tryghed, tilgængelighed samt aktivitet, og styrke en god sammenhæng imellem Den grønne forbindelse / Kornblomstvej og aktivitetsområdet. Parkering skal indtænkes som en del af helheden.

de 5 mål

Mennesker mødes

Nyt beboerhus midt på pladsen.
Indsats for at styrke tryghed. Gode opholdssteder hvor man kan mødes fc. til en picnic.

Tilgængelighed

Centralt aktivitetsrum på den grønne forbindelse. Styrkelse af uformelle forbindelser for bløde trafikanter.

Tidslinjen krydser aktivitetsstederne og løber langs ramblaen.

Aktiviteter

Helt nyt aktivitetsområde med fodbold, basket etc.

Træer og kunst

Styrkelse af eksisterende forhold.

Identitet og sammenhæng

Nyt aktivitetsområde i kvarterets hjerte.
Central aktivitetsplads på den grønne forbindelse mellem Amagerbrogade og Ørestad, samt Amager Fælled.
Hele kvarteret glæder sig til den kommende plads.

VIBO planlægger nyt aktivitetsområde med plads til fodbold!

Pilotprojekt for Københavns kommunes belysningsstrategi

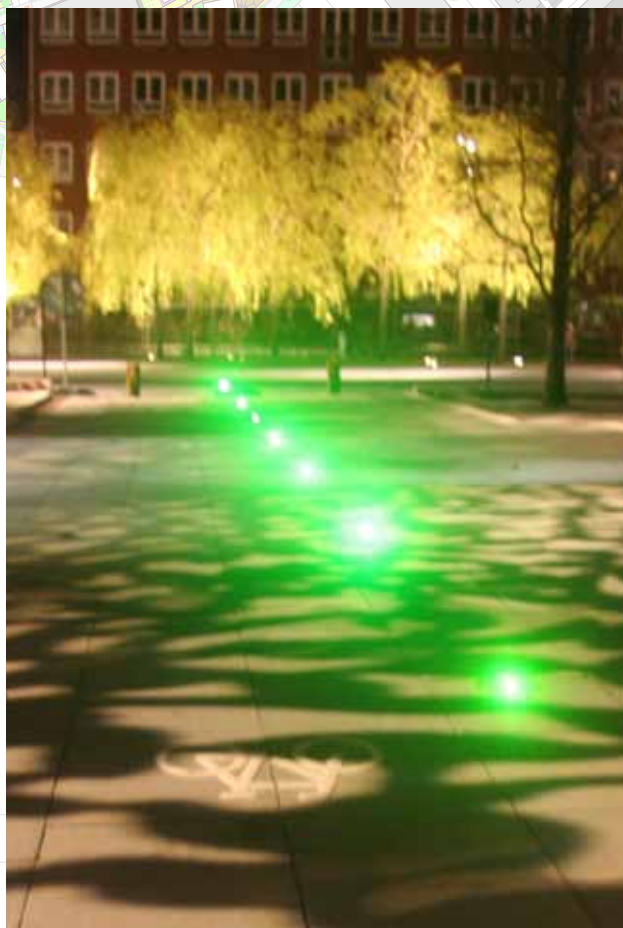
I samarbejde med Arkitektur og Byliv udarbejdes et pilotprojekt for belysning i Sundholmskvarteret.

I samarbejde med kvarterets beboere udpeges og afklares et antal konkrete belysningsprojekter. Projekterne tager afsæt i kvarterets belysningsstrategi omkring styrkelse af kvarterets identitet, gode opholds- og aktivitetssteder, tryghed og klima.

Generel udskiftning af belysningsarmaturer

Københavns kommune udskifter i disse år visse belysningsarmaturer med nye og mere energibesparende armaturer.

I et samarbejde imellem Center for Veje og Områdeløft vurderes kvalitetsmæssige muligheder for forbedringer, hvor denne generelle udskiftning skal finde sted.

Lys og Kunstworkshop - et samarbejde med Targetti Poulsen

Områdeløft skal sammen med Center for Veje deltage i en lysworkshop som arrangeres i samarbejde med lysfirmaet Targetti Poulsen.

Workshopen vil bruge udvalgte steder i kvarteret som arena for nyt og spændende lys!

De enkelte tiltag

på tværs

belysning

I Sundholmskvarteret ønsker vi at sætte fokus på belysning.

En række indsatssteder udpeges og konkretiseres i et belysningsprojekt.

Der er særligt 4 mål for Sundholmskvarterets belysning

- styrkelse af kvarterets identitet og egenart
- gode opholds- og aktivitetssteder
- tryghed i hverdagens byrum
- klima og miljø

Lys skal fremhæve kvarterets særlige identitet. I bolig-gaderne med tætte karrebebyggelser, forhaver og enkelte vejtræer skal belysningen skabe en tryk og rolig atmosfære. Her kan armaturerne være med til at understrege en jævn rytme gennem gaden. Lys kan være med til at skabe stemning og trykghed på steder, hvor små lokale pladser bryder karrestrukturen.

Andre steder har kvarteret en mere blandet karakter hvor der er plads til eksperimenterende belysning, der kan skabe identitet og en ny orden i et lidt "rodet" byrum.

Lys skal skabe æstetiske og oplevelser.

I Sundholmskvarteret ønsker vi at udpege et par steder, hvor lyssætningen har karakter af effektbelysning. Med effektbelysningen kan der sættes fokus på særlige steder i kvarteret, eller effektbelysningen kan være en del af et kunstnerisk indslag.

Kvarterets mange gavle kunne blive en del af et kunst- og belysningsprojekt. Sundholmsvej kunne få en oplevelse fx med kunstbelysning af skorstenen ved Københavns Energi. Tidselruten kunne helt eller delvist være markeret med lys etc.

Hverdagens lys

Kvarterets grundbelysning skal skabe sikkerhed, trykghed og tilgængelighed.

Det skal være trygt at bevæge sig rundt i kvarteret til og fra arbejde, skole, indkøb etc. Ligeledes er trykghed vigtigt for steder med ophold og leg.

Hverdagens lys skal tilpasses sted og funktion; grøn cykelforbindelse kan have en karakter, mens Skotlands Plads kan have en anden karakter, men alle steder har fokus på trykghed.

Lyset med omtanke for miljø og ressourcer

I Sundholmskvarteret har vi et særligt fokus på klima og miljø.

Vi vil bruge belysningsløsninger med lavt energiforbrug og lav miljøbelastning, både for belysning til de udvalgte tiltag og ved udskiftning af eksisterende mere ressourcekrævende armaturer.

midlertidige byrum

I Sundholmskvarteret vil vi gerne undersøge potentialerne på de steder, vi har udvalgt til projekter, tage dem i brug tidligt i processen og arbejde med områdets identitet.

Vi vil afprøve byrummene med midlertidige foranstaltninger og inddrage lokale partnere. Nogle projekter har en lang proces fra idé til færdigt projekt. Undervejs vil vi derfor lave midlertidige indslag og løsninger. Det kunne være midlertidige forsøg med trafikdæmpning på Sundholmsvej, åbning af Sundholm f.eks. med forsøg med lommepark ved krydsningen ved Kornblomstvej eller en midlertidig løsning før åbning af indgang, adgang fra Amager Fælledvej. Det kunne også være en midlertidig anvendelse af tomme byggegrunde f.eks. på trekantsgrunden i Telemarksgade.

Områdeløft vil også arbejde med etablering af midlertidigt marked for lokale handelsdrivende og tiltrække kunder fra et større område i Sundholmskvarteret i samarbejde med Københavns Kommune.

Derfor har Sundholmskvarteret indgået samarbejde med Center for Veje om at blive testområde for udarbejdelsen af en Københavnermodellen for midlertidighed.

Der er store potentialer i udnyttelse af områderne som idag er udlagt til boliger i Sundholm Syd. Indtil byggeriet påbegyndes kan der f.eks. drives gartnerivirksomhed mv.

Nyttehaven kan placeres fx. ved Rasmus Nielsen Kollegiet mod at vedligeholdelsen sikres i en periode.

Skolehaver til Amager Fælled Skoles Madskole som lærer børnene om madens vej til tallerkenen.

Midlertidig lommepark ved krydsningen Gullandsgården og Sundholmsvej i 2009. Parken blev et populært tiltag, og den blå bænk er stadig at finde ved hjørnet, hvor parken en gang lå.

De enkelte tiltag

på tværs

parkering

Mange af kvarterets gader domineres af parkering og anvendelsen af arealet er ofte dårligt udnyttet. Nogle gader med dobbeltsidig parkering er meget brede og kan med fordel omstruktureres for at give plads til bedre cykel- samt fodgængerstier.

Sundholmskvarteret er parkeringsmæssigt delt i to zoner. Kvarteret nordøst for Sundholmsvej tilhører blå betalingszone, mens kvarteret sydvest for er udenfor betalingszone. Nord for Sundholmskvarteret etableres et fuldautomatisk underjordisk parkeringsanlæg. Placeringen er Under Elmene, kapaciteten bliver 268 p-pladser og åbnes i efterår 2010.

Det vurderes at det fuldautomatiske anlæg ikke vil påvirke overfladeparkeringen synligt i kvarteret. Det vurderes også at antallet af parkeringspladser dækker kvarterets behov.

Som led i at forbedre kvarterets byrum og trafikmiljø ønskes det ikke at ændre på kvarterets samlede antal parkeringspladser. Det er heller ikke idag svært at finde en ledig p-plads i området.

Delebiler

For på sigt at arbejde for færre parkeringspladser og færre biler i kvarteret, er det et tema at fremme delebilsordninger.

Der skal indarbejdes centrale og nok parkeringspladser, så afstanden fra hjemmet til en delebil bliver minimal.

Grøn parkering

For at forbedre byrummenes kvaliteter ønskes det, at dele af parkeringsarealerne gøres mere grønne fx med parkering under nyplantede træer eller andre grønne elementer.

Frigørelse af arealer

Det vurderes muligt at optimere parkeringssituationen i nogle gader, ved at samle parkeringspladserne med fx skrå- eller vinkelparkering mod tilgængæld at frigøre andre arealer.

De frigivne arealer kan bruges til opholdssteder eller beplantning og vil forbedre gaderummets kvaliteter.

1. Tunnellen
2. Lille park - Peder Lykke Vej
3. Tingvej - syd
4. Birketinget
5. Grønne arealer - Birketinget
6. Hørhusvej
7. Kvicklys parkeringsplads
8. Gullandsgården - hjørnet
9. Hjørnet ved Fairplay
10. Telemarksgade - Trekantsgrunden
11. Gavle i Kurlandsgade
12. Tingvej - nord
13. Dagøgade
14. Hallandsgade - ensretning
15. Gavle i Sverigesgadekvarteret

De enkelte tiltag potentielle

andre byrum og projekter

TINGVEJ NORD SOM HANDELSGADE # 12

FAKTA
Størrelse: ca 125 m lang Ejerforhold: Offentligt Sværhedsgrad: ●●●○ SYD

<p>AKTIVITETS NIVEAU NU: ●●●○○ MÅL: ●●●●●</p> <p>TILGÆNGELIGHED NU: ●●●○○ MÅL: ●●●●●</p> <p>BRUGERE NU: lokale handlende, gennemkørende trafik, cyklister, fodgængere FREM.TID: (forslag) cyklister, fodgængere, lokale handlende, handlende fra området omkring gennemkørende trafik</p> <p>MULIGE AKTØRER FØN Kommune, lokale foreninger, private boligforeninger, Bethel Kirken, ejeren af byggetomten?</p> <p>UDFORDRINGER: Bygningerne på denne del af Tingvej er af meget varierende stand. Den bløde trafik (cyklister og fodgængere) er ikke prioriteret. Det er svært at konkurrere med Amagerbrogade. Tingvej er en hovedtrafikåre i kvarteret. Nogle af bygningerne i kvarteret er meget resediste.</p> <p>POTENTIALER: Som den eneste gade i kvarteret er der et etableret handelsliv - man kunne bygge videre på. Der er mange der bevæger sig gennem kvarteret denne vej. Der er nem forbindelse over til Skotlands Plads. Strækningen er en del af en af kvarterets hovedforbindelsesveje. Brede fortovsareal mod Amagerbrogade kunne udnyttes.</p>	<p>FORHOLD / AKTIVITETER NU: mange butikker op mod Amagerbrogade FREM.TID: (forslag) Fokus på fodgængere/bløde trafikanter, styrkelse af gadens identitet som handelsstrøg i tidsmarked med boder, styrkelse af sammenhængen med Amagerbrogade tydelig markering af indgang til kvarteret på Amagerbrogade, udeservering - café miljø mod Amagerbrogade gavmiljøet boblere: etablering af grønt træk der skaber forbindelse mellem Skotlands Plads og Tingvej</p>
--	--

SOCIAL UDVEKSLING - AKTIVITET - TRYGHED - GRØNT - OPLEVELSE - TILGÆNGELIGHED

Tingvej er idag den eneste gennemgående nord-syd forbindelse for biler i kvarteret.

Vejen har potentialer til at styrkes i nord som handelsgade med liberalt erhvervsliv. Bylivet kunne styrkes med udeserveringer på det brede fortovs, og gaderummet kunne forskønnes generelt.

TINGVEJ SYD - MELLEM PEDER LYKKE VEJ OG HØRNUVEJ # 3

FAKTA
Størrelse: ca 6000 m² Ejerforhold: Offentligt Sværhedsgrad: ●●●○ SYD

<p>AKTIVITETS NIVEAU NU: ●●●○○ MÅL: ●●●●●</p> <p>TILGÆNGELIGHED NU: ●●●○○ MÅL: ●●●●●</p> <p>BRUGERE NU: gennemkørende trafik, cyklister, institutionernes brugere, krydsere på tværs FREM.TID: (forslag) cyklister, institutionernes brugere, krydsere på tværs, gennemkørende trafik</p> <p>MULIGE AKTØRER Peder Lykke skolen, Andre institutioner i området, KBH Kommune mfl.</p> <p>UDFORDRINGER: Den bløde trafik (cyklister og fodgængere) er ikke prioriteret. Vejarealerne er ikke veldefinerede. Parkeringsarealerne i vejenden giver et uhenigtsmæssigt bredt vejforløb som får området til i perioder at virke ødt, gult og uindbydende. Der kan ikke nedlægges parkeringspladser. Det er et gævende projekt at ændre stræklets karakter som kræver medfinansiering fra andre aktører.</p> <p>POTENTIALER: De store vejarealer er slet ikke fuldt udnyttede. Der er god plads til at etablere veldefinerede områder for den bløde trafik og lave mere sikre forbindelser til og fra institutionerne.</p>	<p>FORHOLD / AKTIVITETER NU: dominerende biltrafik, parkering, mange hegn og mure FREM.TID: (forslag) indsnævring af vejarealer og etablering af grønne løber/bæller, vejtræer, grønne parkering, cykelsti, udsmykning af mure og hegn, samarbejde med institutionerne, belysning / lysudmykning</p> <p style="text-align: center; border: 1px dashed red; border-radius: 50%; padding: 5px; color: red; font-weight: bold;">BONUSINFO: Projektet som træer på Tingvej er igang</p>
--	--

SOCIAL UDVEKSLING - AKTIVITET - TRYGHED - GRØNT - OPLEVELSE - TILGÆNGELIGHED

Den sydlige del af Tingvej er umotiveret bred med parkering på begge sider af vejen. Parkeringen kan samles, derved frigøre plads til aktiviteter og kunst som f.eks. streetart, rulle-skøjtebane etc.

Tingvej, en port til kvarteret!

BIRKETINGET # 4

FAKTA
Størrelse: ca 4000 m² Ejerforhold: Privat Sværhedsgrad: ●●●○ SYD

<p>AKTIVITETS NIVEAU NU: ●●●○○ MÅL: ●●●●●</p> <p>TILGÆNGELIGHED NU: ●●●○○ MÅL: ●●●●●</p> <p>BRUGERE NU: børn og unge fra institutionerne, bilister (parkering til institutionerne) FREM.TID: (forslag) kvarterets unge (de 13-19 årg), børn og unge fra institutionerne, bilister (parkering til institutionerne)</p> <p>MULIGE AKTØRER Peder Lykke skolen, Andre institutioner i området, Bibliotekskolen (rytter om lukning), Kollegiet på Brydes Alle</p> <p>UDFORDRINGER: beliggenhed - det er et ødt område efter kl 16, hvilket giver utryghed. Der kan blive problemer med hørværk pga det manglende nærmiljø. Det vil være nødvendigt med stor belysningsindsats.</p> <p>POTENTIALER: Beliggenhed - Der er mulighed for at larme, da der ikke er beboelse i området. De mange institutioner giver mulighed for at inddrage de unge, skabe følelsen af ejerskab og sikre brugergrundlaget.</p>	<p>FORHOLD / AKTIVITETER NU: boligblokke, parkering FREM.TID: (forslag) boligblokke, mødesteder, skatebaner, skulptur, filmprojektorer, mødesteder, lyskædet på klimastene, udsmykning af murene boblere: parkeringspladserne kunne sættes flyttes eller have dobbeltfunktion så de kan fungere som aktivitetszoner udenfor institutionernes åbningstider</p> <p style="text-align: center; border: 1px dashed red; border-radius: 50%; padding: 5px; color: red; font-weight: bold;">BONUSINFO: På Nørrebro har man haft succes med en multiplads hvor lokale står for projektet - det har haft en god virkning på sammenholdet</p>
---	---

SOCIAL UDVEKSLING - AKTIVITET - TRYGHED - GRØNT - OPLEVELSE - TILGÆNGELIGHED

Birketinget er en blind vej som grænser op ad Peder Lykke Skolen. Birketinget er bred, og der er gode muligheder for at støje også om aftenen uden at genere nogen.

Efter lukketid kunne stedet fungere som aktivitetszone i tillæg til Peder Lykke Skolens skolegård. Da området præges af dagåbne institutioner, er her vigtigt at indtænke belysning som element for at gøre stedet mere indbydende om aftenen.

evaluating

7

evaluering

bylivsregnskab før og efter tiltag

Vi evaluerer vores tiltag!

I udarbejdelsen af bylivsstrategien bliver der skabt gode forventninger til hvordan de forskellige byrum skal styrke bylivet for kvarteret og byen.

Forventningerne efterlader flere vigtige spørgsmål. Vil bylivsstrategien virke efter hensigten? Hvilken effekt får de realiserede projekter på bylivet i området? Bliver kvarterets byrum brugt mere og anderledes? Fungerer de nye tiltag som forventet? Bliver de problemer reduceret?

Ved at lave en grundig opfølgning på disse spørgsmål, er der lagt op til en efterfølgende samlet evaluering af strategiens realiserede byrumsprojekter.

Hvad er et Bylivsregnskab?

En forudsætning for at kunne besvare de ovennævnte spørgsmål er, at bylivet for de udvalgte projekter og byrum bliver registreret, samt dokumenteret igennem hele bylivsstrategien. Det er vigtigt at registreringerne foretages systematisk både før og efter projekternes realisering, således at sammenligningen af resultaterne bliver så præcise som muligt.

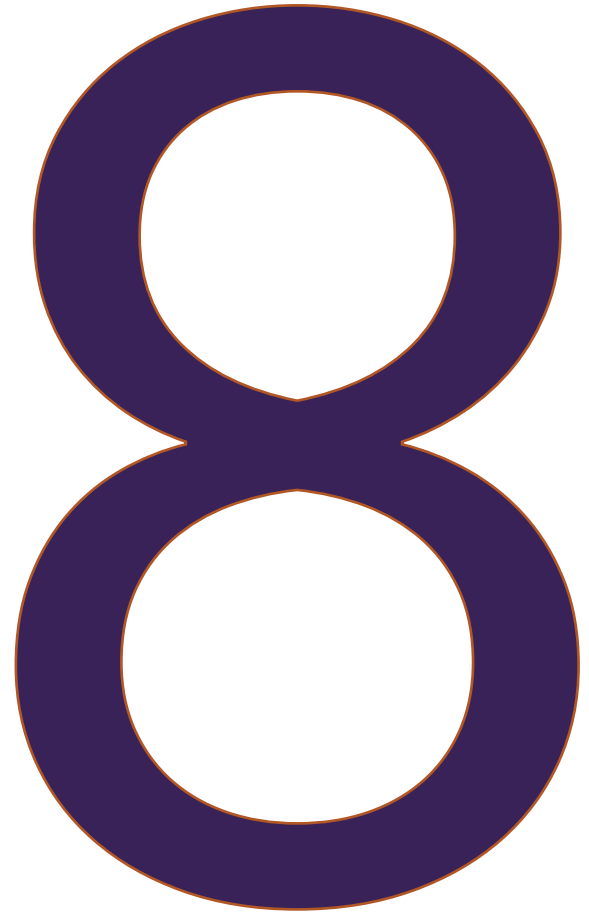
Vores metode til bylivsregnskab tager afsæt i publikationen *Bylivsundersøgelser, Manual for projektledere*, udarbejdet af Gehl Architects på opdrag af Københavns Kommune. Her beskrives planlægning samt gennemførelse af såkaldte bylivsundersøgelser grundigt.

Publikationen, *Bylivsundersøgelser, Manual for projektledere*.

“Bylivsundersøgelser er systematiske registreringer af menneskers aktiviteter i byens offentlige rum. Det indsamlede datamateriale giver et billede af, hvordan et byrum faktisk fungerer.”

Udvalgte byrum til undersøgelse:

- **Skotlands Plads** / Park, aktivitets- + opholdsrum
- **VIBOgrunden** / Park, aktivitets- + opholdsrum
- **Sæterdalsparken** / Park og aktivitetsrum
- **Sundholmsvej** / Transitrum
- **Ophold på Sundholm** / Pladsrum- opholdsrum

processen

processen

borgerdialog og arbejdsprocessen

Processen med udarbejdelsen af bylivsstrategien har været lang og grundig og har fået megen ros med på vejen fra København Kommune, styregruppen m.fl.

I efteråret 2009 udarbejdede sekretariatet på baggrund af kvarterplanen en række analyser og gennemførte forsøg fx. den midlertidige lommepark ved Gullandsgården. Der blev udarbejdet et bruttokatalog på 31 projekter. Disse forsøg og analyser udgør grundlaget for målsætninger og valg af projekter.

Styregruppen mødtes i et døgn i januar 2010 og drøftede de 31 projekter. På 24 timer blev de 31 projekter reduceret til 13. Til dagen var udviklet et procesredskab og spil, som kan læses på <http://issuu.com/sundholmsvej kvarteret/docs/processpil>.

Fra januar til maj 2010 har en arbejdsgruppe under styregruppen arbejdet videre med at kvalificere de udvalgte projekter og definere målsætninger med henblik på en prioritering og budgetlægning. Der er afholdt mere end 50 møder med centrale aktører i kommunen og lokale samarbejdspartnere. I februar 2010 fremlagde sekretariatet på projektforum i Teknik og Miljøforvaltningen, et udkast til målsætninger samt konkrete projekter. Her fik strategien og projekterne input til, hvordan strategien kan spille sammen med centrale strategier i Københavns Kommune, samt stor ros for processen.

Styregruppen blev orienteret om status på arbejdet med bylivsstrategien i marts. I april besluttede styregruppen, at den endelige prioritering skulle ske ud fra et samlet budget på 25 mio. kr.

Den 12. maj vedtog styregruppen bylivsstrategien.

Udvælgelsen af de 13 projekter skete ud fra kriterierne:

- at få mest muligt byliv for pengene
- at opnå flest mulig samarbejdspartnere og lokal opbakning
- at flest mulige får glæde af indsatsen
- en vægtning mellem hurtige synlige resultater og projekter med en længere planlægning
- at styrke eksisterende forhold og områdets egenart
- at skabe forbindelse mellem øst/vest og nord/syd i kvarteret
- at styrke gode forbindelser til kvarterets naboer
- at der er indsatser overalt i kvarteret, både nord og syd
- at projekterne er forankret hos lokale beboere og foreninger, som vil bruge og passe på indsatsen fremover

Bylivsstrategien er udarbejdet af en arbejdsgruppe under styregruppen i samarbejde med sekretariatet for områdeløftet.

En følgegruppe sammensat af repræsentanter fra forvaltningerne i Københavns Kommune har bidraget til udarbejdelsen af bylivsstrategien og afklaret teknisk- økonomiske spørgsmål og koordinering af kommunale indsatser i området.

Arbejdsgruppens medlemmer:

Per Hanson, Manja Sand, Kenno Wendelboe, Kim Jesus Henriksen, Mette Bols, Arne Hansen, René Rasmussen

Følgegruppens medlemmer:

Mette Hendrich Junkov, Center for Anlæg og Udbud, T. og Miljø
Hans De Place Hansen, Byudvikling & Events, Kultur og Fritid
Jørgen Dahl, Kontor for Integrationspolitik, Beskæft. og Integ.
Jan Salling Kristensen, Center for Bydesign, Teknik og Miljø
Line Mortensen, Center for Park og Natur, Teknik og Miljø
Mette Eklund Jakobsen, Center for Veje, Teknik og Miljø
Mikkel Aarø-Hansen, Center for Miljø, Teknik og Miljø
Morten Wigh Felsen, Center for Bydesign(Byplan Øst), T. og Miljø
Rikard Nannestad, Center for Veje, Teknik og Miljø
Robert Bergstedt, Område Amager, Børne- og Ungdomsforval.
Sanne Maj Andersen, Center for Bydesign, Teknik og Miljø
Thomas Maare, Center for Veje, Teknik og Miljø
Steen Halden, Center for Veje, Teknik og Miljø
Claus Wilhelmsen, Center for Miljø, Teknik og Miljø

realisering

realisering

Områdeløft Sundholmskvarteret har afsat 25 mio. kr. til at gennemføre en ambitiøs bylivsstrategi. Den afsatte økonomiske ramme betyder, at der skal findes eksterne samarbejdspartnere og medfinansiering. Vi skal derfor i de kommende år bruge en del tid på fundraising og indgåelse af samarbejdsaftaler med lokale institutioner, beboerafdelinger og foreninger.

Tiltag	Mill.
Den grønne forbindelse - attraktivt grønt forløb	6
Tidslruten, kvarterets lokale historier	1
Den lille forbindelse ved Amager Fælled Skole/Sundholm	2
Sundholmsvej, kvarterets grønne bydelsgade	3
Skotlands Plads, lokalområdet multiplads	6,5
Skotlandsgade	0,5
Brigadevej	0,5
Udponeret pulje til potentielle tiltag	2,5
Belysningspulje	2
Midlertidighedspulje	1
I alt	25

Projekterne Sæterdalsparken og Sundholm Syd finansieres under andre indsatsområder på Områdeløftets budget. Projekterne omkring det grønne forløb skal ske i samarbejde med VIBO og grundejerne langs Kornblomstvej, Københavns Kommune og aktørerne på Sundholm. Projektet omkring den lille forbindelse skal ske i samarbejde med Amager Fælled Skole og Sundholm. Projektet omkring Brigadevej skal udføres sammen med Rasmus Hansen Kollegiet og øvrige grundejere.

Bidrag til projekterne skal ikke kun regnes i penge. Beboernes interesselimer, engagement og deltagelse i den videre udvikling af projekterne er guld værd.

SUNDHOLMSKVARTERETS OMRÅDELØFT

www.kk.dk/sundholmsvej

Teknik- og Miljøforvaltningen
Københavns Kommune 2010

Publikationen kan downloades på
www.kk.dk/sundholmsvej

